

กลวิธีการประพันธ์นวนิยายอัตชีวประวัติของคอนราด

นวนิยายของคอนราดมีลักษณะเด่นในด้านการใช้กลวิธีการประพันธ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวคือเน้นที่การตีแผ่ขบวนการทางความคิด และความรู้สึกของตัวละครเอกในฐานะปัจเจกบุคคลเป็นหลัก โดยใช้วิธีการเขียนแบบทำลายความต่อเนื่องของเวลา และใช้การเสนอมุมมองแบบสรรพนามบุรุษที่ 1 เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะของความเป็นปัจเจกบุคคลที่ถ่ายทอดมาจากชีวิตของเขาเอง ซึ่งลักษณะการเขียนดังกล่าวนับได้ว่ามีความแปลกใหม่แตกต่างไปจากวิธีการเขียนของนักเขียนในยุคศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นนักเขียนในยุคก่อนหน้าเขาที่คนอังกฤษคุ้นเคย เช่น จอร์จ อีเลียต (George Eliot) เจน ออสติน (Jane Austen) และ ชาร์ลส ดิกкенส์ (Charles Dickens) ที่เขียนโดยมีผู้เขียนเป็นผู้รู้เหตุการณ์ทั้งหมดของเรื่อง และเปิดเผยความคิด และความรู้สึกของตัวละครได้ทุกตัว โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเวลา

การตีแผ่ขบวนการทางความคิด และความรู้สึกของตัวละคร

คอนราดเขียนถึงจุดมุ่งหมายในการเขียนนวนิยายไว้ในบทนำของนวนิยายเรื่อง The Nigger of The 'Narsissus' ว่าเขาต้องการจะทำให้ผู้อ่านได้ยิน ได้รู้สึก และที่สำคัญที่สุดได้เห็นภาพตามตัวอักษร ซึ่งหากสามารถทำได้สำเร็จ ผู้อ่านก็จะได้พบว่าตนเองได้รับกำลังใจ ความอบอุ่น และสบายใจไปพร้อมๆ กับความรู้สึกกลัว ความรัก - ทุกสิ่งที่ต้องการในชีวิตจริง และบางครั้งอาจรวมไปถึงการได้ตระหนักถึงความจริงซึ่งผู้อ่านเองก็อาจจะลืมไปแล้ว จากนวนิยาย

My task which I am trying to achieves is by the power of the written words to make you hear, to make you fell - it is, before sll, to make you see. ... If I suceed, you shall find there according to your deserts : encouragement , consolation, fear, charm - all you demand - and, perhaps, also that glispe of truth which you have forgotten to ask. ¹

¹ Joseph Conrad. The Nigger of The Narsissus (Middlesex : Penguin Books , 1982) p. 13.

ซึ่งวิธีการเขียนดังกล่าวเป็นวิธีการบรรยายภาพโดยละเอียดเพื่อตีแผ่ขบวนการทางความคิด และอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพตามได้อย่างชัดเจน อันนำไปสู่การเข้าใจถึงแก่นสาร หรือสัจธรรมของธรรมชาติของมนุษย์ได้อย่างเป็นจริงเป็นจัง โดยผู้อ่านจะได้เห็นภาพความรู้สึกของตัวละคร ทั้งความเศร้าและความท้อแท้สิ้นหวัง เช่น ความรู้สึกของเวตต์ The Nigger of The 'Narsissus' ขณะถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพังอย่างโดดเดี่ยวใต้ท้องเรือ และกำลังนอนรอความตายอย่างทุกข์ทรมาน ทำให้ผู้อ่านมองเห็นความโดดเดี่ยวของคนที่แปลกแยกกับสังคมที่เขาอยู่ ในขณะที่ การบรรยายภาพความเศร้า และความเหนื่อยหน่ายขณะที่อยู่กับตอนนา วิต้า คนรักก่อนออกเดินทางไปรบปืนที่จะนำมาใช้ในขบวนการการลิสต์ที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ตามหน้าที่ว่า

I felt suddenly extremely exhausted, absolutely overcome with fatigue since I had moved; ... the faint scent of violet filled the tragic empties of my head and it seemed impossible to me that I should not cry from sheer weakness. But I remained dry-eyed. I only felt myself slipping lower and lower and I caught her round the waist clinging to her not from any intention but purely by instinct. ²

ทำให้ผู้อ่านได้สัมผัสกับความรู้สึกของจอร์จว่ากำลังท้อแท้ เหนื่อยหน่ายในขณะที่รอเวลาเดินทางจากคนรักของเขาไป ได้รับกลิ่นของดอกไวโอเล็ตที่เป็นตัวแทนของความเศร้า และความว่างเปล่าในจิตใจ และได้รับรู้ความรู้สึกของตัวละครที่พยายามกลั๊กกลิ่นความอ่อนแอของตนเองไว้ภายในเพื่อรักษาน้ำใจของคนรัก และได้เห็นภาพของการแสดงความรักต่อกันของหนุ่มสาว ที่เป็นไปตามสัญชาตญาณของมนุษย์โดยไม่ได้เสแสร้ง ซึ่งนับว่าผู้อ่านได้รับสารเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกที่ค่อนข้างต้องการจะสื่อได้ครบถ้วนตามที่เขาประกาศไว้ในบทนำดังได้กล่าวแล้วข้างต้นทั้งด้านการได้ยินเสียง การสัมผัสกลิ่น และการเห็นภาพ และสิ่งที่ผู้อ่านได้รับจากนวนิยายนี้เอง ที่ไปปลุกความรู้สึกของผู้อ่านให้เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว และเศร้าสร้อยตามตัวละครไปด้วยอย่างไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ โดยความรู้สึกต่าง ๆ นี้เป็นความรู้สึกเฉพาะตัว เพราะผู้อ่านจะได้ออนกลับไปคิดถึงความลับเฉพาะตัว (mysterious origin) ของตนเอง ในเรื่องความเหน็ดเหนื่อย ความสนุกสนาน ความหวัง

² Ibid. pp. 218 - 219.

และโชคชะตาที่ไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้เชื่อมโยงมนุษย์แต่ละคนเข้าไว้ด้วยกัน และเชื่อมโยงมนุษยชาติไว้กับสังคมที่เรามองเห็น 3

นอกจากนั้น คอนราดยังบรรยายลักษณะของตัวละครเอกอย่างละเอียด จนผู้อ่านสามารถจินตนาการรูปร่างลักษณะ ของเขาได้อย่างชัดเจน เช่น การบรรยายภาพของ ราชูมอฟ ใน Under Western Eyes ว่าเป็นคนหนุ่มที่สูง มีรูปร่างสมส่วน ผิวค่อนข้างดำกว่า ชาวพื้นเมืองรัสเซียทั่วไป หน้าตาดี และนิสัยดี

Mr. Razumov was a tall, well - proportioned young man, quite unusually dark for a Russian from the central province. His good looked would have been unquestionable as if had not been for a peculiar lack of a fineness in the feat. It was as if a face modelled vigorously in wax (with some approach even to a classical correctness of type) ... His manner , too, was good. 4

เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ได้ชัดเจนขึ้นว่าสัญชาตญาณในตัวมนุษย์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของคนเรา เพราะแม้ตัวละครราชูมอฟจะมีภาพลักษณ์ที่แสดงให้เห็นว่าเป็นคนหน้าตาดี บุคลิกดี และนิสัยดี แต่เขาก็กระทำคามผิดได้ โดยความผิดที่ราชูมอฟก่อขึ้นนั้นเป็นความผิดที่เกิดขึ้นจากสัญชาตญาณมุ่งเป็นที่ต้องการดินร่นเอาตัวรอดก่อนจะคิดถึงกฎศีลธรรม แม้ว่าโดยพื้นฐานแล้วเขาจะเป็นคนนิสัยดีก็ตาม

ลักษณะเด่นอีกประการของวิธีการเขียนของคอนราดคือ การใช้แสง และเงามืดแสดงบรรยากาศของเรื่องไปพร้อมกับใช้เป็นสัญลักษณ์แทนความคิดในจิตใจของตัวละคร คอนราดใช้บรรยากาศของความมืดเพื่อเสนอภาพการกระทำผิดต่อศีลธรรม และการทรยศต่ออุดมคติของตนเอง เช่น การวางแผนฆ่าเดน คนรักของลูกสาวของอัลมาเยอร์ว่า จะลงมือในกลางดึกของคืนที่เกิดพายุฝน ในเรื่อง Almayer's Folly การกระโดดหนีจากเรือ

3 Joseph Conrad. The Nigger of The 'Narsissus' (Middlesex : Penguin Books, 1982) p. 13.

4 Joseph Conrad. Under Western Eyes (Middlesex : Penguin Books , 1987) p. 57.

พัฒนาของลอร์ดจิมในเรื่อง Lord Jim การลอบขโมยเงินจากเรือขานโตเมซของนอสโตรโมในเรื่อง Nostromo การต่อสู้กันระหว่างเคิร์ทกับชาวพื้นเมืองเมื่อเกิดความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ใน Heart of Darkness ตลอดจนการลอบฆ่ากัปตันเรือเซโฟรา และการลอบช่วยเหลือฆาตกรของกัปตันใน The Secret Sharer

ความมืดดังกล่าวยังมีส่วนทำให้ตัวละครมองเห็นภาพผิดไปจากความเป็นจริงซึ่งภาพหลอนดังกล่าวแสดงให้เห็นความคิด และสภาพจิตใจของตัวละครเอกออกมาด้วย⁵ เช่นการที่กัปตันในเรื่อง The Secret Sharer เห็นภาพของแลกเกตต์ขณะว่ายน้ำมายังเรือของตนว่าเป็นภาพของศพที่ถูกตัดศีรษะ และลอยน้ำมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นความกลัวในจิตใจของตัวละครเมื่อได้เห็นสิ่งผิดปกติในเวลากลางคืน และสร้างภาพในความคิดขึ้นมาเองว่าสิ่งที่ตนเห็นน่าจะเป็นศพ ดังที่บรรยายว่า

The side of the ship made an opaque belt of shadow on the darkling glassy Skimmer of the sea. But I saw at once something elongate and pale floating very close to the ladder. ... with a gasp I saw revealed to my stare a pair of feet, the long legs, a broad livid back immensed right up to the neck in a greenish cadaverous glow ... He was completed but for the head. A headless corpse! The cigar dropped out of my gaping mouth with a tiny plop and a short hiss quite audible in the absolute stillness of all things under heaven. ⁸⁶

นอกจากนั้น แสง และเงายังช่วยสะท้อนความโดดเดี่ยวของตัวละครเอก อันเป็นลักษณะเด่นของตัวละครของคอนราดให้เด่นชัดขึ้นอีกด้วย เช่นในนวนิยายเรื่อง The Shadow line ที่ตัวละครเอกผู้บรรยายเรื่องบรรยายความรู้สึกโดดเดี่ยวของตนเองว่า ขณะที่เขาเดินทางออกจากรัศมีของแสงเข้าไปยังความมืด และหยุดยืนอยู่ ณ ที่ที่มีตสนิทนั้น เขารู้สึกว่าตนเองได้เดินทางเข้าไปยังความมืดที่เคยมีมาก่อนพระเจ้าจะสร้างสิ่งมีชีวิตขึ้น ซึ่งเขารู้ดีว่าในขณะที่เขาไม่เห็นอะไรเลยนั้น ก็ไม่มีใครเห็นเขาด้วยเช่นกัน เขาอยู่ตามลำพังคนเดียว

⁵ Neville H Newhouse. Joseph Conrad (New York : ACRO Publishing Company LTD), 1969.

⁶ Joseph Conrad. Heart of Darkness and The Secret Sharer (New York : Bantam Books, 1969) p. 143.

ในขณะที่อีกคนก็อยู่ตามลำพังเช่นกัน ทุกคนอยู่อย่างโดดเดี่ยว ณ จุดที่เขายืนอยู่ ดังที่บรรยายว่า

I moved forward too, outside the circle of light into the darkness that stood in front of me like a wall. In one side I penetrated it. Such much have been the darkness before creation. It had closed behind me. I knew I was invisible to the man at the helm. Neither could I see anything. He was alone, I was alone, everyman was alone where he stood. 97

ภาพต่างๆที่ผู้อ่านสามารถมองเห็น และความรู้สึกที่ผู้อ่านสัมผัสได้จากการบรรยายภาพโดยละเอียด และจากการใช้แสง และเงาเป็นเครื่องช่วยสร้างมิติให้เกิดภาพที่สร้างบรรยากาศของเรื่องในขณะหนึ่งนั้น ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจลักษณะนิสัยของตัวละคร ความคิด และอารมณ์ความรู้สึกอันนำไปสู่ความเข้าใจในสังขรณ์ของชีวิตที่เป็นแก่นเรื่องที่คอนราดต้องการเสนอได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

วิธีการที่คอนราดนำมาใช้ในการตีแผ่ขบวนการทางความคิด และอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครมี 2 วิธีการ คือ วิธีการเล่าเรื่องแบบทำลายความต่อเนื่องของเวลา และวิธีการเสนอมุมมองแบบใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะปัจเจกบุคคลของตัวละครเอก ซึ่งเป็นตัวแทนของตัวคอนราดเอง

1. การเล่าเรื่องแบบทำลายความต่อเนื่องของเวลา

คอนราดเขียนนวนิยายให้มีลักษณะเป็นกระแสน้ำนิ่ง โดยเล่าเรื่องจากภายในจิตใจของตัวละคร ซึ่งเรื่องจากภายในจิตใจของตัวละครนั้นสะท้อนจิตใจของคอนราดเอง โดยวิธีการเขียนแบบนี้จะทำให้ผู้อ่านเข้าไปมีประสบการณ์ร่วมกับอารมณ์ และความคิดของตัวละครได้โดยตรง การเล่าเรื่องจะไม่เรียงตามลำดับเวลา แต่จะเรียงตามกระแสน้ำนิ่งของตัวละคร

7 _____ The Shadow Line (Middlesex : Penguin Books , 1987) p. 130.

คอนราดนำวิธีการเขียนแบบกระแสสำนึกมาใช้เขียนนวนิยายโดยกล่าวถึงลักษณะการเขียนของตนว่า ใช้วิธีการย้อนกลับไประลึกถึงเรื่องราวที่เคยเกิดขึ้นในอดีต เนื่องจากวัตถุดิบในการเขียนของเขาเกิดจากความรู้สึกของตนเองที่กลัวการต้องเผชิญหน้ากับวันเวลาที่ผ่านไปในแต่ละวันตามลำพัง ซึ่งความกลัวดังกล่าวกลายเป็นแรงผลักดันในการสร้างงานเขียนที่น่าความทรงจำในเรื่องที่เคยเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่เต็มไปด้วยความกระตือรือร้นมาสร้างเป็น 'งานศิลปะที่เป็นอมตะ' ดังที่ เฟดเดอริค อาร์ คาร์ล เขียนไว้ว่า

' We remember Conrad complaining that he had no props like other authors, that he had only himself to face each day, and that his fear was of the creative well running dry and leaving him with a full pen and quire of empty paper. Conrad realized that these fading memories that very stuff of his active life could be caught only in : the artifice of eternity ' . 18

นวนิยายแบบกระแสสำนึกของคอนราดสามารถนำทฤษฎี 2 ทฤษฎีมาวิเคราะห์กลวิธีการเขียนได้ คือ ทฤษฎีเรื่องความสัมพันธ์ของเวลา และทฤษฎีเรื่องความทรงจำในจิตสำนึก

1.1 ทฤษฎีเรื่องความสัมพันธ์ของเวลา

คอนราดเขียนนวนิยายโดยนำอดีตมาใส่รวมไว้กับปัจจุบัน และไม่ทิ้งสิ่งที่เคยเกิดขึ้นแล้วว่าเป็นเหตุการณ์ในอดีตที่จบไปเรียบร้อยแล้ว แต่จะถือว่าอดีตมีส่วนสัมพันธ์กับปัจจุบัน ซึ่งเป็นวิธีที่ไม่เพียงแต่จะไม่ทำลายความสัมพันธ์ต่อเนื่องระหว่างอดีตและปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังไม่ทำลายรูปแบบ และความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันอีกด้วย ดังที่วิลดอน คาร์ร (Willon Carr) เขียนไว้ว่า

' To carry our past in our present action, we do not leave it outside and behind us. Not only is there no break between the past, but both the form and the matter of present reality. ' 19

⁸ Frederick R Karl. A Reader Guide to Joseph Conrad (New York : The Noonday Press, 1967) p.65.

⁹ Ibid. p. 67.

คอนราดใช้ความสัมพันธ์ของเวลาในการสร้างงานเขียนในทำนองเดียวกันกับที่ นักจิตวิเคราะห์ที่ใช้ความทรงจำ และประสบการณ์จากอดีตเป็นตัวระบุเหตุผลของการกระทำในปัจจุบัน การเรียงลำดับเวลาที่ย้อนกลับไปในงานเขียนของคอนราดจึงสะท้อนให้เห็นอารมณ์ และลักษณะนิสัยของตัวละครได้อย่างชัดเจน และมีเหตุผล นวนิยายของคอนราดจึงแสดงให้เห็นว่า อดีตควรจะมีส่วนกำหนดปัจจุบัน และปัจจุบันก็มาจากอดีตโดยตรง ดังที่เขาบอกว่า ' The Past should be altered by the present as much as the present is directed by the past. ' ¹⁰

คอนราดเขียนนวนิยายแบบย้อนเวลากลับไปในอดีต และหยุดเหตุการณ์ปัจจุบันไว้ เพื่อเสนอภาพภูมิหลังของตัวละคร และแสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ในอดีตมีส่วนกำหนดลักษณะนิสัย และพฤติกรรมในปัจจุบัน เช่น ในนวนิยายเรื่อง *Nostromo* คอนราดหยุดเวลาในปัจจุบันของเรื่องตรงที่ดอกเตอร์โมนีกัน (Monygham) เห็นความพยายามจะรักษาอำนาจของตนเองไว้ของกุตแมน เบนโต และย้อนเวลากลับไปขณะที่ดอกเตอร์โมนีกันได้เห็นการสร้างฐานอำนาจของกุตแมน เบนโต ทำให้เห็นสาเหตุที่ทำให้เขาหวงแหน และพยายามจะปกป้องมันไว้จนสุดความสามารถ การย้อนกลับไปคิดถึงเรื่องในอดีตของดอกเตอร์โมนีกันดังกล่าวยังคงแสดงให้เห็นว่า ภาพอดีตจะเกิดขึ้นในใจอีกครั้งเมื่อถูกกระทบจากสิ่งที่เห็นในปัจจุบัน และสิ่งที่เห็นนั้นมีส่วนเชื่อมโยงกับสิ่งที่เคยเห็นมาในอดีต การได้เห็นภาพในอดีตนั้นของตัวละครนั้น คอนราดมีจุดประสงค์ที่จะให้อ่านใช้ภาพความขัดแย้งระหว่างอดีตกับปัจจุบันที่ได้เห็นจากความคิดของตัวละครผู้เล่าเหตุการณ์เป็นตัววิจารณ์การกระทำของตัวละครผู้ถูกเล่าโดยไม่ต้องใช้คำพูดของตัวละครใดๆ หรือตัวผู้เขียนวิจารณ์เองโดยตรง โดยวิจารณ์ หรือตัดสินการกระทำ คอนราดจะเสนอภาพของการปฏิบัติจริงก่อน และดำเนินเรื่องไปเรื่อยๆจนจบให้เห็นผลของการปฏิบัตินั้นๆ อันนำมาซึ่งความทุกข์ แล้วจึงย้อนกลับไปเสนอภาพของตัวละครขณะตั้งอุดมคติไว้ ก่อนหน้าที่เหตุการณ์ต่างๆจะเกิดขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นภาพความขัดแย้งภายในจิตใจของตนเองของตัวละคร ซึ่งเป็นประเด็นเด่นของการสร้างตัวละครของคอนราด

¹⁰ Ibid. p. 69.

ลักษณะงานเขียนของคอนราดดังกล่าวเรียกว่าเทคนิคการเรียงลำดับเวลาแบบ กระโดด หรือ Time - shift technique ¹¹ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเปลี่ยนเป้าหมายของผู้อ่าน จากการมุ่งความสนใจไปที่จุดจบของเรื่องว่าจะคลี่คลายไปทางใด มาอยู่ที่การสนใจอารมณ์ ความคิด และความรู้สึกของตัวละครที่มีต่อเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิต เนื่องจากผู้อ่านได้เห็นจุดจบของตัวละครตั้งแต่เปิดเรื่อง

วิธีการเขียนลักษณะนี้ปรากฏในนวนิยายช่วงแรกคือ Almayer's Folly และ An Outcast of The Island และนวนิยายในช่วงสุดท้ายคือ The Arrow of Gold, The Rescue และ The Rover เป็นงานเขียนที่เปิดเรื่องโดยเสนอภาพจุดจบของตัวละครเอกก่อน แล้วจึงค่อยๆเล่าเรื่องย้อนเหตุการณ์ในอดีตที่นำตัวละครเหล่านั้นไปสู่จุดจบดังกล่าว

คอนราดเปิดเรื่อง Almayer's Folly โดยบรรยายภาพของอัลมาเยอร์กำลังนั่งอยู่ตามลำพังที่ระเบียงบ้านอย่างโดดเดี่ยว และครุ่นคิดถึงความล้มเหลว และความผิดหวังในชีวิตของตนเองอย่างคนที่หมดความหวังในอนาคต

Such were Almayer 's thought as, standing on the verandah of his new but already decayihg house - that last failure of his life - looked on the board river,... and Almayer, neglecting his dream, watched it (thr tree) with languid interest. ¹²

นอกจากนั้น ในบทเปิดเรื่อง คอนราดยังเล่าเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในเรื่อง โดยย่อเพื่อบอกสาเหตุที่ทำให้ตัวละครเอกมีลักษณะเช่นนั้นว่า เป็นเพราะเขามัวแต่มุ่งพยายามไปให้ถึงจุดหมายในชีวิต คือ การมีอำนาจ และทรัพย์สินสมบัติ จนลืมคิดไปว่าความสุขที่แท้จริงในชีวิตคือ การมีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่น จนกระทั่งเขาต้องสูญเสียภรรยา และลูกสาวที่เขารักมากไป เขาจึงรู้สึกตัวว่าตนเองดำเนินชีวิตผิดพลาดและต้องใช้ชีวิตในบั้นปลายอยู่กับการรอคอยที่สิ้นหวังว่าจะได้ครอบครัวกลับมา และต้องจมอยู่กับความทุกข์ที่ชีวิตล้มเหลว

11 Ibid., p.72.

12 Joseph Conrad Almayer's Folly (Middlesex : Penguin Books , 1988) pp. 7

หลังจากนั้น คอนราดจึงค่อยๆกล่าวถึงจุดเริ่มแรกของตัวละครอัลมาเยอร์ตั้งแต่การตัดสินใจเดินทางมายังดินแดนมาเลย์เพื่อแสวงโชค และชีวิตที่ดีขึ้น ไปจนกระทั่งพบจุดจบที่ได้เล่าไว้ในตอนเปิดเรื่อง

นวนิยายเรื่องที่ 2 คือ An Outcast of The Island นั้น คอนราดเปิดเรื่องโดยบรรยายภาพของวิลเลมที่เริ่มต้นชีวิตโดยเต็มไปด้วยความหวังว่าจะประสบความสำเร็จ มีความสุข และมั่นใจว่าจะไม่มีอะไรมาเปลี่ยนแปลง หรือทำให้ความหวังนั้นสลายไปได้ โดยลืมคิดไปว่าการกระทำที่มุ่งตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่มี id หรือสิ่งที่มีติดตัวมาแต่กำเนิดเป็นตัวควบคุมจิตใจโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง หรือศีลธรรมนั้นจะนำมาซึ่งความล้มเหลว และความหายนะในชีวิต

It was going to be that a short episode ... in the flowing tale of his life [Willem's life] ... He imagined that he could go on afterward looking at the sunshine, enjoying the shade, breathing in the perfume of flowers in the small garden before his house. He fancied that nothing would be changed, that he would be able as here to fore to tyrannize good - humoredly over his hafe - caste wife [Aissa] ... Those were the delight of his life, and he was unable to concieve that the moral significance of any act of his could interfere with the very nature of things, could dim the light of the sun, could destroy the perfume of the flowers, the submission of his wife. ¹³

หลังจากนั้นจึงเล่าเหตุการณ์ย้อนหลังไปเริ่มต้นที่วิลเลมตัดสินใจแต่งงานกับลูกสาวบุญธรรมชาวพื้นเมืองของลินการ์ด ซึ่งเป็นเจ้านายทั้งๆที่ไม่ได้รัก เพื่อใช้เธอเป็นบันไดก้าวไปสู่ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และความสำเร็จ ทว่าเมื่อเขาไม่สมหวังเขาก็เริ่มดื่มเหล้า และทุบตีภรรยาเพื่อระบายความกดดัน และความเครียดในจิตใจลง จนกระทั่งเขาได้พบกับไอซา สาวลูกครึ่งที่ชาวบ้านไม่ยอมรับเพราะกีดกันสีผิว เขาก็เริ่มนอกใจภรรยาไปมีความสัมพันธ์ลับๆกับไอซา พร้อมทั้งให้สัญญาว่าเขาจะไม่ทอดทิ้งเธอไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น และเรื่งวางแผนค้าอาวุธเถื่อนร่วมกับอัลมาเยอร์ จนเป็นสาเหตุให้ชาวบ้านเริ่มสงสัย และไม่ไว้วางใจในตัวเขาเพิ่มมากยิ่งขึ้น ในที่สุดเมื่อลินการ์ดจับได้ว่าเขากระทำการทรยศ วิลเลมก็ตัดสินใจหนีจากเกาะ เขาตัวรอดไปตามลำพังโดยทิ้งไอซาไว้ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็น

¹³ Joseph Conrad. An Outcast of The Island (Middlesex : Penguin Books , 1975) p.13.

จากเกาะ เขาตัวรอดไปตามลำพังโดยทิ้งไอซาไว้ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นสาเหตุให้เขาถูก ไอซายิงตายขณะกำลังจะขึ้นเรือออกจากเกาะ

นวนิยายทั้ง 2 เรื่องมีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก กล่าวคือเปิดเรื่องโดยเสนอภาพ จุดจบของตัวละครก่อน แล้วจึงเล่าเรื่องย้อนเวลากลับไปในอดีตเพื่อเสนอสาเหตุที่นำตัวละคร ไปสู่จุดจบดังกล่าว เพื่อแสดงให้เห็นว่า เหตุการณ์ และการกระทำในอดีตมีส่วนกำหนดผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

นวนิยายในช่วงหลังเรื่อง The Arrow of Gold คอนราดเปิดเรื่องโดยบอกให้ ทราบว่าตัวละครเอกชื่อ จอร์จ และบอกทัศนคติเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ ซึ่งเกิดจากการได้เห็น ชีวิตของจอร์จว่า การที่เราไม่รู้จักความต้องการที่แท้จริงของตัวเอง และสิ่งที่จะตัดสินใจ กระทำเรื่องบางสิ่งนั้น นำมาซึ่งความล้มเหลว และความหายนะ โดยบอกว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดต่อไปนั้นเป็นเหตุการณ์ในอดีตที่เกิดขึ้นในเวลา 1 ปีโดยตัวจอร์จเป็นผู้เล่าถึงความ สัมพันธะระหว่างเขา กับหญิงคนรัก ดอนนา ริต้าเอง

He [George] begins his story for her [Donna Rita] with narration of this adventure which took about twelve months to develop. In the form in which it is presented here it has been pruned of all allusions to their common past, of all asides, disquisition and explanations addressed directly to the friend of his childhood. 14

หลังจากนั้นจึงเป็นเรื่องที่เล่าโดยจอร์จเอง เกี่ยวกับในชีวิตวัยหนุ่มที่ได้ เข้าไปร่วมขบวนการการลี้ภัยต่อต้านการปกครองของฝรั่งเศสได้พบ และรักกับดอนนา ริต้า จนกระทั่งล้มเหลวในการทำงานติดต่อกับการดำเนินเดือน และเกิดความลี้ภัยว่าควรจะใช้ชีวิต เป็นนักเดินเรือที่อิสระ หรือกลับไปร่วมขบวนการการลี้ภัยเพื่อดอนนา ริต้า ซึ่งในที่สุด เขาก็ตัดสินใจกลับไปหาดอนนา ริต้า และตัดสินใจฆ่าตัวตายเมื่อพบว่าดอนนา ริต้าเกิด ความลี้ภัยว่าควรจะตัดสินใจเลือกอยู่กับเขา หรืออยู่กับคนรักเก่าที่หวลกลับมาหาอีกครั้ง

ในขณะที่นวนิยายเรื่อง The Rescue นั้น คอนราดเปิดเรื่องโดยเล่าเรื่องของกัปตัน

14 Joseph Conrad. The Arrow of Gold (London : J.M. Dent & Son LTD., 1924) p.4.

ลินการ์ดในปัจจุบันขณะเดินทางอย่างอิสระ ก่อนจะบอกว่าเรื่องต่อไปเป็นเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีตขณะยังเป็นหนุ่ม และยังคงเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม เพราะความรักยุติธรรมและความเห็นใจเพื่อนมนุษย์ ดังที่บรรยายว่า

The ideas of the world changed too quickly for that. But even far into the present century they have had successors. Almost in our day we have seen one of them - a true adventurer in his devotion to his impulse - a man of high mind and a pure heart, lay the foundation of a flourishing state on the ideas of pity and justice.

Misunderstood and traduced in life, the glory of his achievement has vindicated the purity of his motives. He belongs to history. 15

และยังมีบางช่วงที่ตัวละครเอกลินการ์ดนึกย้อนกลับไปคิดถึงเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีตขณะที่เขาเคยให้สัญญาแก่ ฮาสซิม ราชาราชของดินแดนมาเลย์ไว้ว่าเขาจะเดินทางกลับมายังดินแดนมาเลย์อีกเมื่อฮาสซิมเกิดปัญหา

The Malay's eyes glittered with pleasure.

'This is indeed a friend's gift. Come to see me in my country!'

'I promise, said Lingard, 'to see you - some day'. 16

ในขณะที่เวลาในปัจจุบันของเรื่อง เป็นเวลาที่ลินการ์ดกำลังเล่าถึงเหตุการณ์การให้สัญญาดังกล่าวให้ฮาสซิมฟังว่าเขายังคงจำสัญญาที่เคยให้ไว้ได้ 'My word ! I couldn't help linking the chap,' would shout Lingard when telling the story. 17 เพื่อชี้ให้เห็นว่าสัญญาที่เคยให้ไว้ในอดีตเป็นข้อผูกมัดตัวเขาไว้กับสังคม และแสดงให้เห็นว่าการกระทำในอดีตมีผลสืบเนื่องมาถึงการตัดสินใจกระทำบางสิ่งในปัจจุบัน และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีความเกี่ยวเนื่องกับอดีตโดยไม่สามารถตัดขาดจากกันได้

15 ———. The Rescue (Middlesex : Penguin Books , 1950) p.15.

16 *ibid* p. 72.

17 *ibid*. p. 72.

นวนิยายเรื่องสุดท้ายคือ เรื่อง The Rover คอนราดยังคงใช้วิธีเปิดเรื่องแบบเดิม คือ เมื่อตัวละครอายุมาก และผ่านเหตุการณ์ต่างๆมาจนกระทั่งถึงจุดสุดท้ายแล้ว คือเปิดเรื่องเมื่อตัวละครมีอายุ 58 ปี และเป็นนักเดินเรือที่มีอิสระ และมีความสุขโดยไม่ยึดติดกับข้อผูกมัด หรือดินแดนใดๆ ซึ่งนับว่าเขาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้แล้วจึงย้อนกลับไปเล่าถึงเหตุการณ์ในอดีตก่อนที่เขาจะมีความสุขเช่นนั้น

But now he [Peyrol] was beholding the shore breed. Those who had made the Revolution safe. The real thing . Peyrol, after taking a good long look, went below into his cabin to make himself ready to go ashore.

His reticence about his past was of that kind which starts a lot of mysterious stories about a man. No doubt the maritime authorities of Toulon had a less cloudy idea of Peyrol's past, though it need not necessarily have been more exact. 18

หลังจากนั้นจึงให้ตัวละครเอกนึกย้อนกลับไปเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต เมื่อพูดคุยกับบุคคลอื่นถึงเรื่องที่ผ่านมา เช่น ขณะที่เขาคุยกับคาเธอริน เกี่ยวกับการปฏิวัติฝรั่งเศสที่เคยเกิดขึ้น เขาก็ย้อนกลับไปคิดถึงชีวิตในวัยหนุ่ม เมื่อตัดสินใจเดินทางออกจากฝรั่งเศสไปยังดินแดนต่างๆ เพื่อหนีจากความสับสนทางการเมืองในประเทศของตนเอง และย้อนกลับมาเหตุการณ์ปัจจุบันขณะคุยกันอีกครั้งดังที่บรรยายว่า Peyrol,..., tried to imagined what sort of child he might have been - what sort of youth? The Rover had seen stragging deformities, dreadful mutilations which were the cruel work of man,... 19 เพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของเวลาว่า เวลาในอดีต และปัจจุบันไม่ได้แยกจากกันอย่างเด็ดขาด เพราะเราไม่ได้ผ่านอดีตมาโดยทิ้งมันไว้เบื้องหลัง แต่สิ่งที่เคยเกิดขึ้นยังคงมีผลต่อความคิด และจิตใจของมนุษย์ในปัจจุบันด้วย

นวนิยายเรื่องแรกของคอนราดที่มีกลวิธีแปลกใหม่ที่แตกต่างไปจากวิธีการเขียนนวนิยายอังกฤษในศตวรรษที่ 19 ที่นิยมเขียนเรื่องเล่าไปตามลำดับเวลา เพื่อเข้าใจให้ผู้อ่านติดตามเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อให้ทราบจุดสุดท้ายของเรื่อง และตัวละคร ดังที่เขียนไว้ว่า ' Conrad's first novel represents, structurally and technically, a break with 19th century tradition of English fiction. ' 20

18 Joseph Conrad. The Rover (London : J.M. Dent & Son LTD ,n.d.) pp.2-3.

19 Ibid. p. 96.

20 Norman Page Conrad Companion (London : The Macmillan Press, 1986)

นอกจากการเขียนแบบย้อนเวลาจะมีจุดประสงค์เพื่อเสนอภูมิหลังของตัวละคร และแสดงให้เห็นว่าอดีตมีส่วนกำหนดลักษณะนิสัย และพฤติกรรมของคนในปัจจุบัน และเพื่อเสนอภาพความขัดแย้งระหว่างอดีต และปัจจุบัน ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วนั้น การเขียนแบบย้อนเวลายังเป็นส่วนที่นักเขียนใช้เป็นเครื่องมือในการตีแผ่ขบวนการทางความคิด และอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครอีกด้วย

1.2 ทฤษฎีเรื่องความทรงจำในจิตใต้สำนึก

หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 นักเขียนเริ่มศึกษาทฤษฎีจิตวิทยาของฟรอยด์ และนำกระบวนการการทำงานของจิตใต้สำนึกมาใช้เขียนนวนิยายแบบที่เน้นตีแผ่ขบวนการทางความคิด และอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครเอก ซึ่งก็คือตัวแทนของตนเองออกมา โดยการเขียนดังกล่าวมีพื้นฐานอยู่บนความทรงจำอันอยู่ในจิตใต้สำนึก หรือ involuntary memory ของนักเขียนเอง กล่าวคือตามหลักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ การนำความทรงจำอันอยู่ในจิตสำนึกมาใช้ตีแผ่ขบวนการความคิด และอารมณ์ความรู้สึกนี้เป็นกระบวนการขั้นต้นของการทำงานของจิตใต้สำนึก (primary process of unconscious) ที่ทำหน้าที่นำความกดดันในจิตใจมาเป็นพลังขับเคลื่อนในการปลดปล่อยจิตวิญญาณของตนเองออกมา โดยจิตวิญญาณในที่นี้ก็คือ ความเกี่ยวเนื่องผูกพันของอารมณ์ความรู้สึก ที่มีต่อความคิด หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง กระบวนการเบื้องต้นนี้นอกจากจะค้นหาวิธีการนำเสนออารมณ์ ความรู้สึกที่ผูกพันกับความคิดและสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อปลดปล่อยตนเองดังกล่าวแล้ว ยังช่วยอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยเราไม่รู้ตัว ดังที่ฟรอยด์เขียนไว้ในบทความ 'The Conscious' ซึ่งเขียนในปี 1915 ว่า

The primary process is that which reign in the unconscious. Study of primary process reveals a type of mental functioning that is radically different from ordinary rational thinking. Its chief characteristic is the striving for immediate discharge. The whole stress is laid upon making the cathecting energy mobile and capable of discharge ; the content and the proper meaning of the psychical elements to which the cathexes are attached are treated as of little consequence. The primar process seeks release above all, and thus helps to accout for those phenemena that come

out involuntarily or unconscious. 21

นอกจากนั้น فروยด์ยังอธิบายเกี่ยวกับความทรงจำของมนุษย์ไว้ในหนังสือ *The Psychopathology of Everyday Life* ด้วยว่า จิตใต้สำนึกจะเป็นส่วนที่เก็บภาพความทรงจำในอดีตไว้อย่างที่มันเป็นจริงๆ แต่ถูกจิตสำนึกเก็บกอดไว้ โดยแรงผลักดันของการเก็บกอด (motive of repression) นี่เป็นกระบวนการขั้นที่ 2 ของการทำงานของจิตใต้สำนึก ที่พยายามจะเก็บกอดความทรงจำเกี่ยวกับสิ่งที่ตนไม่พอใจไว้ และจะทำให้คนเลือกจำได้เฉพาะส่วนที่ตนพอใจ ดังที่บอกว่า

While the primary process seeks for discharge, the secondary process attempts to inhibit the discharge and to transform the cathexis into a quiescent one or to stabilize it.

From this point of view consciousness function as a organ which selects the material from the unconscious which does not arouse too much anxiety in the individual, and which rejects those impulses which do arouse too much anxiety. 22

กระบวนการนี้ทำให้ความทรงจำที่มีอยู่ในระดับจิตสำนึกเป็นเหมือนภาพวาดของจิตรกรที่ใช้สีผิดในการวาด แต่ความทรงจำที่อยู่ในจิตใต้สำนึกจะบรรจุทั้งส่วนที่จำได้และส่วนที่ลืมไปแล้วเพราะถูกจิตสำนึกเก็บกอดไว้ และการย้อนกลับไปคิดถึงอดีต เพื่อเรียกความทรงจำทั้งหมดออกมาตีแผ่ความคิด และความรู้สึกทั้งหมดออกมาได้อย่างสมบูรณ์ จะทำได้เมื่อเรานำตนเองเดินทางเข้าไปในจิตใต้สำนึก ดังนั้นในการเขียนนวนิยายที่มุ่งตีแผ่ความคิด และความรู้สึกของตัวละครนั้น ผู้เขียนจะต้องนำตนเองให้เดินทางเข้าไปในจิตใต้สำนึกของตนเองเพื่อทำความเข้าใจ และบรรยายความหลากหลายของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองในอดีตได้ ซึ่งคอนราดนำแนวความคิดดังกล่าวมาสร้างงานโดยทำจิตใจให้ว่าง เพื่อเดินทางเข้าไปในจิตใต้สำนึก อันเป็นส่วนที่ทำให้ได้เห็นภาพของความเป็นจริงที่เคยเกิดขึ้นในอดีต ดังที่เขาเขียนไว้ในจดหมายถึง Garnette ว่า ' งานเขียนที่ดีควรจะเขียนโดยทำจิตใจให้ว่างเปล่า เพราะความลับ และความรู้สึกที่ซ่อนอยู่ภายในจะหลั่งไหลออกมาในงาน

21 Reuben Fine Freud : A Critical Re - Evaluation of His Story (New York : David McKay Company INC., 1962) p. 38.

22 Ibid. p. 39.

เขียนนั้น ' ซึ่งตัวคอนราดเรียกวิธีนี้ว่า inspired humbug. ²³ ซึ่งวิธีการนี้ปรากฏในนวนิยายเรื่อง Under Western Eyes ที่ตัวละครเอกราซุมอฟ เก็บตัวอยู่ตามลำพังในห้อง เพื่อเขียนบรรยายเรื่องราวที่เคยเกิดขึ้นจริงในชีวิตทั้งหมด โดยขณะที่เขารวบรวมความทรงจำนั้น เขานั่งอยู่เฉยๆเป็นเวลานานโดยไม่คิด ไม่รับฟัง จนเกือบจะกลายเป็นไร้ชีวิต ก่อนที่จะหยิบปากกาขึ้นมาเขียน

He [Rezumov] went back heavily to a garden seat ...for making a beginning of that writing which had to be done. The material he had on him ,and afterward sat for quite a long time motionless, without thought and sight and hearing, almost without life,... before he pulled at his pocket a fountain pen, open a small notebook on his knee, and began to write quickly, raiseing eyes now and then connecting arm of the bridge. ²⁴

กลวิธีที่ราซุมอฟใช้เขียนบันทึก ก็คือกลวิธีการเขียนเดียวกับที่คอนราดใช้เขียนนวนิยาย ซึ่งผู้วิจัยสันนิษฐานว่าได้รับอิทธิพลมาจากแนวความคิดของฟรอยด์นั่นเอง

คอนราดนำวิธีการเขียนที่นำความทรงจำจากจิตใต้สำนึกนี้มาตีแผ่ความคิดของตนเอง ที่มีต่อสภาพสังคมที่ตนไม่พอใจ และตีแผ่ความรู้สึกของคนที่มีต่อสภาพแวดล้อมของเขา และต่อเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น และต่อเรื่องราวต่างๆที่ตนเองเคยกระทำมา หรือต้องการจะทำ แต่ทำไม่ได้ในชีวิตจริง เพื่อลดความรู้สึกในใจที่ได้กระทำ และไม่ได้กระทำสิ่งนั้นๆ ไปพร้อมกับสะท้อนสภาพสังคมที่เขาไม่พอใจออกมาด้วย เช่น การเขียนนวนิยายเรื่อง Nostramo เพื่อสะท้อนความคิดของตนเองที่มีต่อสภาพสังคมแบบเผด็จการที่ตนไม่พอใจ และการเขียนนวนิยายเรื่อง Lord Jim และ Under Western Eyes เพื่อลดความผิดของตัวเองที่เดินทางหนีปัญหาไป เมื่อบ้านเมืองกำลังกำลังประสบปัญหารุนแรง และการเขียนนวนิยายเรื่อง The Rescue และ The Rover เพื่อสนองความต้องการที่จะใช้ชีวิตอย่างอิสระในบ้านปลายของชีวิต ซึ่งคอนราดไม่สามารถจะทำได้ในชีวิตจริง

23 Frederick R. Karl. A Reader guide to Joseph Conrad (New York : The Noonday Press , 1967) p. 67.

24 Joseph Conrad. Under Western Eyes (Middlesex : Penguin Books , 1987) pp. 279 - 280.

คอนราดตีแผ่ความคิด และความรู้สึกของตัวละครโดยไม่เรียงตามลำดับเวลา โดยแยกแยะเหตุการณ์ต่างๆในนวนิยายให้ขาดจากกันเป็นห้วงๆด้วยแนวคิดที่เขาเรียกว่า inspired humbug เพื่อจุดประสงค์ 2 ประการ คือทำให้นวนิยายมีความสมจริง เนื่องจากเขาเห็นว่าโลกที่เป็นอยู่ในชีวิตจริงนั้น ไม่ใช่โลกที่เราสามารถจะมองเห็นได้ทุกแง่มุม และเพื่อทำให้ผู้เห็นได้เห็นการสำรวจตัวเองของตัวละครเช่น ลอร์ดจิม อันจะนำไปสู่การทำ ความเข้าใจตนเอง เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต ในขณะที่การใช้ทฤษฎีเรื่องความสัมพันธ์ของเวลามีจุดประสงค์เพื่อเล่าเรื่อง

1. คอนราดพยายามทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความจริงเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม โดยสร้างตัวละครให้มีหลายชื่อ เช่น เฮิร์สท ใน Victory ที่มีทั้งชื่อเฮิร์สท ชื่อ ฮาร์ดแฟค (Hard Facts) หรือความจริงแท้ ชื่อเอนแซนเทด เฮิร์สท (Enchanted Heyst) หรือเฮิร์สทผู้มีเสน่ห์สำหรับชาวบอร์เนียว และยูโทพิส (Utopist) สำหรับเพื่อนนักเดินเรือ เพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นว่าตัวละครตัวหนึ่ง นั้นมีลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันได้หลายแบบ นอกจากนั้นการที่ผู้อ่านได้รู้จักกับตัวละครตัวหนึ่งผ่านสายตาของตัวละครอื่นๆหลายตัว และลักษณะนิสัยของตัวละครนั้นก็แตกต่างกันไปตามความคิดของคนแต่ละคน เช่น สำหรับชาวบอร์เนียวที่ได้ฟังเฮิร์สทพูดคุยเกี่ยวกับประสบการณ์ในการเดินทางของเขา ก็ารู้สึกว่าเขาเป็นคนแปลก และมีเสน่ห์จนตั้งฉายาให้ว่า เฮิร์สทผู้มีเสน่ห์ ในขณะที่ชายชราอย่าง นายเทสมัน (Testman) ที่ได้ทราบว่าเฮิร์สทให้ความสำคัญกับข้อเท็จจริงมากที่สุด โดยที่ถือว่ามีอะไรจะมีคุณค่ามากกว่าการได้รับความจริง ดังที่บอกไว้ว่า 'There's nothing worth knowing but facts! Hard facts! fact alone, Mr. Tesman.'²⁶ เขาจึงเรียกเฮิร์สทว่า ฮาร์ดแฟค และสำหรับเพื่อนที่ได้พบ และพูดคุยกับเขาเมื่อเขาอยู่ในวัยกลางคนแล้ว และทราบว่าเขาพยายามจะแสวงหาสถานที่ที่เป็นโลกในอุดมคติที่เขาใฝ่ฝันโดยเดินทางไปตามที่ต่างๆมากมาย ก็จะเรียกเขาว่า ยูโทพิส ดังที่บอกไว้ว่า 'Heyst's a puffect g'n'lman. Puffect! But he's a - Ut - Uto - Utopist.'²⁷

ซึ่งวิธีการบรรยายภาพตัวละครด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยว่า ในความเป็นจริงนั้น ตัวละครดังกล่าวมีลักษณะอย่างไร และทำให้ผู้อ่านมองเห็นความจริงของความเป็นมนุษย์ว่า การอยู่ร่วมกันในสังคมนั้นไม่มีใครสามารถชี้ชัด หรือบอกได้อย่างแน่นอนว่า บุคคลหนึ่งๆนั้นเป็นคนอย่างไร เนื่องจากเขาจะเปลี่ยนท่าที และปฏิกิริยาที่มีต่อผู้อื่นไปตาม

²⁶ Joseph Conrad. Victory (Middlesex : Penguin Books , 1989) p. 60.

²⁷ Ibid. p. 61.

สภาพแวดล้อม และอารมณ์ของเขาเอง

ยิ่งไปกว่านั้นการตีแผ่ความคิด และอารมณ์ของตัวละคร โดยแสดงให้เห็นความขัดแย้งภายในใจตนเองก่อน และปัญหาที่เขามีต่อผู้อื่น และสังคมจึงจะตามมา โดยตัวละครเอก 'ฉัน' ผู้เล่า จะแสดงความคิด ความรู้สึกของตนเองได้โดยตรง เช่น จอร์จ ในนวนิยายเรื่อง The Arrow of Gold ซึ่งนวนิยายที่ใช้ตัวผู้เล่าเป็นตัวละครเอกเองนี้ คอนราดมุ่งเสนอความคิด อารมณ์ความรู้สึกจากภายในของบุคคล ที่มีต่อสภาพแวดล้อมรอบตัวเขา ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านจะรู้สึกเข้าใจทั้งความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตัวละครลักษณะนี้ได้มากกว่าการใช้ตัวละครอื่นมาเล่า หรือผู้เขียนเล่าเอง เพราะผู้อ่านจะเกิดความรู้สึกคุ้นเคยกับตัวละครในฐานะเป็นผู้ฟังโดยตรงและนวนิยายที่มีผู้เล่าเป็นผู้สังเกตการณ์ เช่น มาร์โลว ในนวนิยายเรื่อง Lord Jim ก็ทำหน้าที่เป็นผู้เสนอความคิดเห็นของเขาที่มีต่อการกระทำของผู้อื่น โดยเน้นที่การนำเสนอความคิดของผู้เล่าแต่ละตัวที่มีต่อคนคนหนึ่ง หรือเหตุการณ์เหตุการณ์หนึ่ง เพื่อสะท้อนความคิดของคอนราดที่ต้องการจะเสนอความเป็นจริงของการอยู่ร่วมกันในสังคมว่า การจะตัดสินลักษณะนิสัย และพฤติกรรมของบุคคลคนหนึ่งนั้น เราต้องเปิดโอกาสให้เขาได้ชี้แจงเอง และต้องฟังคำบอกเล่าเชิงวิจารณ์จากผู้อื่นที่แวดล้อมเขาอยู่ด้วย เช่น นวนิยายเรื่อง Chance ที่ผู้อ่านจะได้ความคิดเห็นของทั้งมาร์โลว ครูสธอนภาษา และแอนโทนี ที่มีต่อฟลอรา เดอ บอราล

2. คอนราดเน้นให้ผู้อ่านเห็นการสำรวจตัวเองของตัวละคร โดยให้ความสนใจต่อความสามารถในการเลือกวิธีแก้ปัญหาอันเกิดจากสิ่งเร้าภายนอกของตัวละครเอก ซึ่งวิธีดังกล่าวนำพวกเขาไปสู่จุดจบที่แตกต่างกัน คอนราดเน้นให้เห็นความรู้สึก และจิตใจของตัวละครที่มีต่อเหตุการณ์ภายนอกที่มากกระทบเป็นสำคัญ โดยมีจุดประสงค์เพื่อยืนยันความเป็นปัจเจกบุคคล และแสดงให้เห็นกระบวนการทางความคิดของตัวละคร และยืนยันว่าภายในใจของคนทั่วไปนั้นจะมีลักษณะขาดเป็นห่วงๆไม่ปะติดปะต่อกัน แต่ความคิดแต่ละความคิดสามารถเชื่อมโยงกันได้ และยังชี้ให้เห็นว่าสิ่งต่างๆ หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่ได้เห็นจากภายนอกสามารถกระตุ้นความทรงจำของคนให้ย้อนกลับไปคิดถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้นในอดีตได้

วิธีการเขียนลักษณะนี้ปรากฏในนวนิยายช่วงกลางของคอนราด 5 เล่ม คือ Lord Jim, Nostromo, Under Western Eyes, Chance และ Victory โดยคอนราดเขียนเรื่องแบบย้อนเวลากลับไปกลับมาตลอดทั้งเรื่องตามความคิดของตัวละครเอก หรือตัวละครผู้เล่าเรื่อง เพื่อตีแผ่ความคิด และความรู้สึกของตัวละครเอกเมื่อย้อนกลับไปคิดถึงสิ่งที่เคยเกิดขึ้นในอดีต และยังคงเปิดเรื่องเมื่อตัวละครอยู่ในช่วงสุดท้ายของชีวิตแล้ว จึงค่อยย้อนกลับไปเล่าเรื่องที่เคยเกิดขึ้นในอดีต และได้เห็นภาพของตัวละครที่เดินทางไปถึงจุดหมายหรือจุดสุดท้ายในชีวิตแล้ว

นวนิยายเรื่อง Lord Jim คอนราดเปิดเรื่องโดยเสนอภาพของตัวละครเอก ลอร์ดจิมขณะที่กำลังประสบความสำเร็จในดินแดนมาเลย์ แล้วจึงเล่าเรื่องย้อนหลังไปถึงเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นก่อนหน้าว่า จิมเริ่มต้นด้วยการเป็นกัปตันของเรือพัฒนาที่กระโดคหนีจากเรือเมื่อเรือประสบปัญหา และมีที่ท่าว่าจะอัปปางลงขณะที่เผชิญกับพายุ แต่เมื่อเขาหนีจากอันตรายไปได้ ส่วนที่ได้รับการอบรมจากกฎศีลธรรมก็ทำให้เขาเสียใจเพราะความสำนึกผิด และไม่กล้ากลับไปอยู่ในสังคมเดิมของตนเองเพราะละอายใจ และกลัวว่าจะมีผู้รู้เหตุการณ์ครั้งนั้นด้วย เขาตัดสินใจไปอยู่ในดินแดนไกลโพ้นแถบมาเลย์ และประสบความสำเร็จได้รับการยกย่องว่าเป็น ตวนจิม (Tuan Jim) หรือลอร์ดจิม เนื่องจากเขาช่วยหัวหน้าหมู่บ้าน และชาวบ้านต่อสู้กับหมู่บ้านใกล้เคียงจนได้รับชัยชนะ แล้วจึงค่อยๆ เล่าเรื่องโดยละเอียดตั้งแต่เหตุการณ์ที่เรือพัฒนาประสบกับพายุ แล้วจึงตัดไปเป็นเหตุการณ์ที่เล่าถึงจิมโดยมารีโลวถึงเหตุการณ์ขณะที่จิมอยู่บนเรือพัฒนา จนกระทั่งถึงเหตุการณ์การหนีจากเรือของจิม ไปจนกระทั่งเขาได้พบกับจิมอีกครั้งในดินแดนมาเลย์ โดยใช้คำว่า ' หากคุณจำได้... ' หรือ ' If you remember... ' เป็นการเปิดบทสนทนาระหว่างจิม กับมารีโลว นำผู้อ่านกลับไปสู่ออดีตอีกครั้ง ' If you remember, the ship had been stop ped, and was lying with her head on the course steered through the night... ' 27

หลังจากนั้นคอนราดก็นำผู้อ่านผ่านเวลาหลังการสนทนาของมารีโลวกับกลุ่มผู้ฟังของเขาไปกว่า 2 ปี และเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่าง 2 ปีนั้นผ่านจดหมายของมารีโลวเกี่ยวกับเรื่องของจิมขณะที่อยู่ในมาเลย์ และหายตัวไปอย่างลึกลับอีกครั้งเมื่อมีโจรสลัดบุกหมู่บ้านจนเสียหาย ซึ่งก่อให้เกิดความไม่ไว้วางใจในตัวจิมขึ้น จนเขาต้องพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเองว่าการหายตัวไปจากหมู่บ้านขณะที่เกิดเรื่องนั้น เขาไม่ได้หนี อันตรายและทั้งชาวบ้านให้เผชิญกับปัญหาตามลำพัง ด้วยการยอมให้โดรามี้นหัวหน้าหมู่บ้านลงโทษ

บริสุทธิของตนเองว่าการหายตัวไปจากหมู่บ้านขณะที่เกิดเรื่องนั้น เขาไม่ได้หนีอันตราย และทิ้งชาวบ้านให้เผชิญกับปัญหาตามลำพัง ด้วยการยอมให้โตรามีนหัวหน้าหมู่บ้านลงโทษด้วยการประหารชีวิต ซึ่งการกระทำดังกล่าวช่วยล้างความผิด และความละอายใจที่เกิดจากการหนีปัญหา และอันตรายเพราะความกลัวตายในครั้งก่อนได้ พร้อมทั้งทำให้จิมประสบความสำเร็จ ได้เป็นวีรบุรุษของชาวมาเลย์ โดยเริ่มการเล่าครั้งที่ 2 นี้ว่า ด้วยคำพูดดังกล่าว มาร์โลว์จบการเล่าของเขาลง และกลุ่มผู้ฟังก็แยกย้ายกันไป มาร์โลว์กลับไปอยู่ที่บ้านของเขา เมื่อเวลาผ่านไป 2 ปี เขาได้เขียนจดหมายเล่าถึงจิม และเรื่องก็จบลงที่ จิมได้ตายจากไป

With these words Marlow had ended his narrative, and his audience had broken up forthwith, under his abstract, pensive gaze. ... It came to him at home, more than 2 yeas, and it came certained in a thick packet addressed in Marlow's letter and angular handwriting. ... And That's the end. He [Jim] asses away under a cloud. ... 28

ลักษณะการย้อนเวลากลับไปเล่าถึงพฤติกรรมของจิมในนวนิยาย มีจุดประสงค์เพื่อย้ำเตือนตัวละครจิมเองให้ต้องกลับไปคิดถึงสิ่งที่ตนเคยทำมาในอดีต เพื่อเน้นให้ผู้อ่านเห็นภาพความรู้สึกของจิมที่ต้องทุกข์ทรมานใจเพราะความละอายใจ เมื่อสำนึกถึงความผิดพลาดที่เคยกระทำมา และแสดงให้เห็นว่าอดีตมีส่วนกำหนดปัจจุบัน และเราไม่สามารถจะหนีจากอดีตของตนเองได้พ้น นอกจากนั้นการให้จิมนี้ย้อนกลับไปคิดถึงการหนีจากเรือพัฒนา ก็เทียบได้กับการที่คอนราดย้อนกลับไปคิดถึงเหตุการณ์ที่เคยเดินทางออกจากบ้านเกิดเพื่อหนีปัญหาทางการเมืองในวัยหนุ่ม ความรู้สึกของจิม ก็คือความรู้สึกของคอนราดเองที่ย้อนกลับไปนำความรู้สึกที่อยู่ในความทรงจำอันอยู่ในจิตใต้สำนึก

ลักษณะการเล่าเรื่องในนวนิยายเรื่องต่อมา คือ Nostramo นั้น มีความซับซ้อนทางด้านเวลามากยิ่งขึ้น โดยคอนราดเน้นที่การบรรยายฉาก และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นช่วงๆ โดยฉากแต่ละฉากจะมีภาพเฉพาะเหตุการณ์ที่ไม่ต่อเนื่องกัน

เรื่องเริ่มที่การแสดงภาพความวุ่นวายของการเมืองในคออสตาคั้วนา เนื่องจากประชาชนไม่พอใจในการเอารัดเอาเปรียบของผู้ปกครอง ซึ่งความวุ่นวายทางการเมืองดัง

กล่าวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดเรื่องต่างๆขึ้น โดยตัวละครจอร์จิโอ (Giorgio) ซึ่งเป็นผู้เล่าเรื่องก็บอกให้ผู้อ่านได้ทราบว่าเวลาในปัจจุบันของเรื่องนั้นเป็นเวลาทีมนอสโตรโมได้เสียชีวิตลงไปแล้ว และเริ่มต้นเล่าเรื่องย้อนเวลากลับไปในขณะที่เขายังมีชีวิตอยู่ และทำการต่อสู้เพื่อต่อต้านการปกครองที่เต็มไปด้วยการเอาเปรียบดังกล่าว โดยจอร์จิโอนึกย้อนกลับไปคิดถึงนอสโตรโมเนื่องจากเขาได้เห็นชายหนุ่มที่มีอายุใกล้เคียงกับนอสโตรโม

Old Giorgio contemplated his children thoughtfully. There was 2 years difference between them. They had been born to him late, years after the boy had died. Had he lived he would have been nearly as old as Gian' Battista. - he whom the English called Nostromo. 29

การนึกย้อนกลับไปคิดถึงเหตุการณ์ในอดีตของจอร์จิโอบริเวณนี้เกิดขึ้นจากการได้เห็นสิ่งภายนอกที่มากกระทบความทรงจำ จนทำให้ต้องคิดถึงสิ่งที่คล้ายคลึงกันที่ตนเคยพบมาในอดีตขึ้น

หลังจากนั้นเรื่องจึงย้อนกลับไปเป็นเหตุการณ์ก่อนหน้าทีมนอสโตรโมจะมีบทบาทอีกโดย เล่าถึงชีวิตของเดกูล (Degould) ซึ่งเป็นผู้นำการต่อต้านการปกครองและชีวิตของกูดผู้เป็นตัวแทนของระบอบเผด็จการ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมและชาติกำเนิดมีส่วนกำหนดความคิด และความต้องการ อันเป็นที่มาของพฤติกรรมต่างๆของคน

บทแรกของนวนิยายมุ่งเสนอภาพของเมืองคอสตาควานาภายใต้การปกครองแบบเผด็จการโดยรวม และแนะนำตัวละครเอกนอสโตรโม กูด และเดกูลให้ผู้อ่านได้รู้จัก และเห็นลักษณะนิสัยของตัวละครทั้ง 3 ตัว

บทที่ 2 ของนวนิยายเน้นให้เห็นพฤติกรรม และอุดมคติของกูด ที่ต้องการขยายอำนาจ และความโลภ ซึ่งตรงกันข้ามกับอุดมคติของเดกูลที่ต้องการจะช่วยเหลือประชาชนให้หลุดพ้นจากการถูกเอาเปรียบจากผู้ปกครอง และเสนอความขัดแย้งในจิตใจของนอสโตรโมที่มีอุดมคติอยู่กับการใช้ชีวิตอย่างอิสระ กับความต้องการช่วยเหลือสังคม

ในบทสุดท้ายเรื่องแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของตัวละครโมนีแกม (Monygam) และนอสโตรโม ซึ่งเข้ามารับช่วงอุดมการณ์ของเดกุล ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกับบทที่ 2 และเล่าไปจนกระทั่งถึงจุดจบของนอสโตรโมที่ต้องตายเพราะทรยศต่ออุดมการณ์ของตนเอง และปล่อยให้ is เข้ามาควบคุมจิตใจจนยอมขโมยเงินจากเรือบรรทุกเงินไปเก็บไว้เอง และถูกเพื่อนรักคือจอร์จโอบิยังตายเพราะคิดว่านอสโตรโมจะโกงเงินส่วนของเขาไปด้วย เรื่องในบทนี้เป็นเรื่องที่เล่าผ่านความทรงจำของจอร์จโอบิภายในเวลาเพียง 1 วัน เรื่องจึงเต็มไปด้วยเหตุการณ์ต่างๆมากมายที่เกิดขึ้นในอดีตในช่วงเวลาที่ต่างกัน ในหลายๆสถานที่ โดยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถูกเล่าโดยไม่เรียงตามลำดับเวลาที่เกิด แต่จะเรียงตามใจของผู้เล่า เมื่อถูกกระทบจากสิ่งเร้าภายนอกที่เข้ามากระทบใจในเวลานั้น เช่น เขาเล่าถึงเหตุการณ์ขณะที่ตัวเขา และนอสโตรโมแย่งชิงเงินที่ได้จากการขโมยมาจากเรือขนเงินซานโตเม มายด์ เขาก็นึกย้อนกลับไปถึงเหตุการณ์ในอดีตขณะที่มีการทรยศหักหลังกับต้นของลูกเรือเพื่อแย่งชิงเงิน ขณะที่เรือซานโตเมมายด์กำลังเดินทางเข้าเทียบฝั่งของเมืองซูลาโก เพื่อเสนอแนวขนานของเหตุการณ์การฆ่าฟันกันเพื่อแย่งชิงทรัพย์สินสมบัติ ระหว่างเพื่อนมนุษย์ที่เคยใช้ชีวิตร่วมกันมา และเพื่อเสนอข้อวิจารณ์ธรรมชาติของมนุษย์ที่ปล่อยให้ความโลภเข้าครอบงำจิตใจ จนยอมให้ตนเองละทิ้งคุณธรรม และความถูกต้องกระทำสิ่งที่เลวร้ายเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง อันนำมาซึ่งความเสียหายต่อส่วนรวม และความหายนะในชีวิตของตนเอง กล่าวคือ นอสโตรโมต้องเสียชีวิตด้วยมือของเพื่อน ในขณะที่จอร์จโอบิก็ต้องอยู่ต่อไปกับความทุกข์ที่เกิดจากความละอายใจ และเสียใจต่อการกระทำของตนเอง ลักษณะการเล่าเรื่องของจอร์จโอบิ คือลักษณะของการนำความทรงจำที่อยู่ในจิตใต้สำนึกของตนเองออกมาตีแผ่ความคิด และความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์ในความทรงจำนั้น เพื่อปลดปล่อยตนเองจากความกดดันอันเกิดจากความละอายใจที่ ถูก *superego* ของตนเองลงโทษเมื่อรู้ว่ากระทำเรื่องผิด

นอกจากจอร์จโอบิจะเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว เขายังเล่าถึงความรู้สึกของตัวละครที่มีต่อเหตุการณ์ต่างๆอีกด้วย เช่น ความรู้สึกของ ซินญอร่า เทเรซา (Signora Teresa) เกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบเผด็จการ ว่าเธอรู้สึกเจ็บปวดกับการถูกกดขี่และเอารัดเอาเปรียบภายใต้การปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช จนต้องหนีออกจากอิตาลีไปยังอเมริกา และมายังซูลาโกเพื่อแสวงหาความอิสระ ดังที่บรรยายว่า

* It was pain ; she suppressed the twinge . It had come to her first a few years after they had left Italy to emigrate to America and settle at last in Sulaco after wandering

from town to town... 30

ซึ่งความรู้สึกเจ็บปวดของเธอาที่มีต่อการปกครองแบบเผด็จการสามารถเทียบ
ได้กับความรู้สึกของคนเราเองที่มีต่อการปกครองของรัสเซียที่มีผลทำให้ครอบครัวของเขา
ต้องอพยพไปอยู่ในประเทศอื่น และทำให้ครอบครัวแตกสลาย จนทำให้เขาตัดสินใจเดินทาง
ออกไปกับเรือเดินทะเล เพื่อแสวงหาดินแดนที่ดีกว่า ซึ่งเท่ากับคนเรานำความทรงจำในจิต
ใต้สำนึกของตนเองออกมาตีแผ่ความคิด และความรู้สึกของตนเองผ่านปากของตัวละครตัวนี้

การเปิดเรื่องของ Under Western Eyes ยังคงเหมือนเดิม คือเปิดเรื่องเมื่อเหตุ
การณ์ต่างๆ ในเรื่องจบลงเรียบร้อยแล้วโดยผู้เล่าคือครูชาวอังกฤษได้รับบทบันทึกของตัว
ละครเอกราซุมอฟ และเห็นว่าข้อมูลในบันทึกมีความน่าสนใจ จึงนำมาเผยแพร่อีกทอดหนึ่ง
เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความความรู้สึก และความคิดของราซุมอฟที่มีต่อสังคม และเน้นว่าข้อมูลที่
นำมาเผยแพร่นี้เป็นข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ เนื่องจากเขาแปลจากภาษารัสเซียเป็นภาษา
อังกฤษโดยไม่ได้เปลี่ยนแปลง และยังบอกลักษณะการเรียงลำดับเวลาของเรื่อง ซึ่ง
เรียงตามบทบันทึกที่เขียนจากความทรงจำของราซุมอฟขณะเขียนด้วยว่า ไม่ได้เรียงตาม
ลำดับเวลาวันต่อวัน แต่เป็นเรื่องที่เขียนผ่านความทรงจำทั้งหมด ซึ่งบางส่วนก็เกิดขึ้นในเวลา
กว่าเดือน และบันทึกบนกระดาษกว่า 12 แผ่น และในช่วงแรกของบทบันทึกก็เป็นเหตุการณ์
ที่เกิดขึ้นก่อนหน้าการบันทึกประมาณ 1 ปี ดังที่บรรยายว่า

' To begin with I [an English teacher] wish to disclaim the possession of those high
gifts,..., to create for the reader the personality of the man who called himself,...
Kirylo Sidorovitsh - Razumov. ... And the story is perfectly correct. It is based on a
document; all I have brought to it is my knowledge of the Russian language, which
is sufficient for what is attempted here. he document , of course, is something in the
nature of journal, a diary,yet not exactly that in its actual form. For instance, most of it
was not written up from day to day, through all the entired are dated. Some of these
entires part is a restrospect, in a narrative form, relating to an event which took place

about a year before. 31

เรื่องเริ่มต้นที่การลอบวางระเบิดเพื่อลอบสังหารผู้ปกครองของรัฐเซียของฮาลติน การเข้าไปมีส่วนช่วยเหลือให้ที่หลบซ่อนแก่ฮาลตินหลังการลอบวางระเบิดของราชมอฟ และการรอคอยว่าจะตัดสินใจออกที่ซ่อนของฮาลตินต่อคนของรัฐบาล เพื่อความความอยู่รอดของตนเองหรือไม่

หลังจากนั้นเหตุการณ์ในบทที่ 2 กลับเป็นเหตุการณ์ก่อนหน้าการลอบวางระเบิดของฮาลตินไปประมาณ 6 อาทิตย์ โดยพักเหตุการณ์ที่ราชมอฟบันทึกไว้ที่ขณะสนทนาเรื่องที่ซ่อนของฮาลตินกับคาซูลเลอร์ มิคูลิน (Councillor Miculin) และเล่าไปถึงเรื่องของครอบครัวของฮาลตินซึ่งประกอบด้วยแม่ และน้องสาวแทน เนื่องจากผู้เล่าเกิดความคิดว่าในขณะที่ฮาลตินกำลังหลบซ่อนตัวนั้น ทางครอบครัวของเขาจะเป็นอย่างไร และต้องการจะเสนอภาพของครอบครัวของเขาที่แม่ต้องเผาบ้านทิ้ง และนำน้องสาวอพยพลี้ภัยการเมืองไปยังประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ควบคู่ไปกับภาพของฮาลตินที่ต้องหลบซ่อน และภาพของราชมอฟที่ต้องเลือกระหว่างการช่วยเหลือเพื่อนเพื่อรักษาคุณธรรม และอุดมการณ์กับทรยศ ทั้ง 2 ประการเพื่อช่วยชีวิตของตนเองไว้

นอกจากนั้น การเสนอภาพการลี้ภัยของครอบครัวฮาลตินก็ยังเสนอผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อสมาชิกในครอบครัวเป็นผู้กระทำการต่อต้านการปกครองโดยใช้ความรุนแรง และครอบครัวของฮาลตินก็เป็นภาพตัวแทนของครอบครัวของคนเราเองขณะที่เขายังเป็นเด็กและต้องลี้ภัยการเมืองไปยังสวิตเซอร์แลนด์ หลังจากพ่อของเขาถูกจับในข้อหาต่อต้านการปกครอง

ในบทแรก ผู้เล่าเรื่องคือครูสอนภาษาอังกฤษแนะนำตัวละคร คือ ฮาลติน และราชมอฟ โดยเล่าเหตุการณ์ที่ฮาลตินลอบวางระเบิดสังหารผู้นำการปกครองได้สำเร็จ และส่งข่าวให้ครอบครัวลี้ภัยไปอยู่ที่สวิตเซอร์แลนด์ พร้อมๆกับที่ตนเองหลบไปขอพักกับราชมอฟ ซึ่งทำให้ราชมอฟถูกเรียกตัวไปสอบสวน และยังเน้นให้เห็นความคิดของราชมอฟที่มีต่อสังคมว่า เขาต้องอยู่ในสังคมอย่างโดดเดี่ยว โดยไม่มีผู้ใดให้เขาสนใจ หรือมาสนใจเขา แต่

31 Joseph Conrad. Under Western Eyes (Middlesex : Penguin Books , 1987)

เขาก็ไม่ได้รู้สึกขมขื่นใจที่เป็นเช่นนั้น ดังที่บรรยายว่า ' Razumov thought there was nothing of that sort for him in the world. His success would not matter to no one. But he felt no bitterness against the nobleman his protector. ' 32 และยังเสนอความคิดว่าการที่คนต้องอยู่ในสังคมอย่างคนโดดเดี่ยวนั้นเป็นเพราะต่างฝ่ายต่างก็ใส่หน้ากากเข้าหากัน และความแปลกแยกที่ขมขื่นนั้นก็ฝังอยู่ในความทรงจำบางส่วนที่มักจะผุดขึ้นมาหลอกหลอนตัวเองในเวลาปัจจุบัน และอนาคต เพราะไม่มีมนุษย์คนใดสามารถทนอยู่กับสภาพของความโดดเดี่ยวทางจิตใจได้โดยไม่เป็นบ้า ดังที่บรรยายว่า

' ... to lonely themselves it wears a mask. The most miserable outcast hug some memory or some illusion. Now and then a fatal conjunction of events may lift the veil for an instant. No human being could bear a steady view of moral solitude without going mad. 33

ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวเป็นแนวความคิดที่แสดงให้เห็นว่าคนเราจะมิระบบความจำ 2 ส่วน ส่วนหนึ่งคือจิตสำนึกจะเก็บความทรงจำเฉพาะส่วนที่เราต้องการจำไว้ ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งคือ จิตใต้สำนึกที่เก็บความทรงจำทั้งหมดไว้อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นจริง และความทรงจำดังกล่าวจะผุดขึ้นมาได้อีกเมื่อเราไม่รู้ตัว หรือจะผุดขึ้นมาในสมองได้เมื่อเราถูกระทบจากสิ่งภายนอกที่เข้ามาเราในปัจจุบัน

ต่อมาในบทที่ 2 ของนวนิยาย เกิดขึ้นในประเทศสวีตเซอร์แลนด์ โดยผู้เล่าเรื่อง มุ่งเสนอภาพของครอบครัวฮาลดินในสายตาของราซุมอฟ และความขมขื่นใจของราซุมอฟ หลังจากตัดสินใจทรยศต่ออุดมการณ์ของตนเอง และเพื่อนโดยบอกที่ซ่อนของฮาลดินจนเป็นเหตุให้เขาถูกประหารชีวิต ดังที่เขาบรรยายว่า

At the same of Haldin falling from the rapid and energetic lips of the women revolutionist, Razumov had the used brusque consciousness of the irrevocable. But in all the months which had passed over his head he had become hardened to the experience. The consciousness was no longer accompanied by the blank dismay and

32 Ibid. p. 61.

33 Ibid. p.83.

the blind anger of the early days. He had argued himself into new beliefs ; and he had made for himself a mental atmosphere of gloomy and sadonic reverie... 34

ความรู้สึกของราชมอฟขณะที่อยู่ร่วมกับครอบครัวของฮาลติน ที่น้องสาวของฮาลติน คือนาตาเลียเป็นคนที่มีจิตใจเข้มแข็ง และมุ่งมั่นที่จะปฏิวัติการปกครองที่ตนไม่พอใจ ในขณะเดียวกันก็เป็นห่วงและคอยถามถึงพี่ชายอยู่เสมอ นั่นทำให้ราชมอฟขมขื่นใจเนื่องจากความละอายใจที่ทรยศต่อเพื่อน และอุดมคติของตนเอง และตระหนักถึงสิ่งที่ตนเคยทำผิดมาในอดีต ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความทรงจำในอดีตที่ถูกเก็บไว้ในจิตใจได้สำนึกที่ตัวเขาไม่ต้องการจะจำไว้ นั่นถูกกระตุ้นให้ผุดขึ้นมาในหัว ความจำได้อีกครั้งเมื่อถูกกระทบจากสิ่งเร้าภายนอก

ภาพของตัวละครที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดทั้ง 2 ตัวทำให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกของตัวละครแต่ละตัวได้ชัดเจนขึ้นว่า การได้เห็นตัวแทนของอุดมคติของตนเอง และ ตัวแทนนั้นก็พร้อมที่จะสู้ทั้งที่เป็นเพียงผู้หญิง ในขณะที่ตนเองซึ่งเป็นชายหนุ่ม และเป็น นักศึกษามหาวิทยาลัยกลับทรยศอุดมคตินั้นไปแล้วเพราะความกลัวตายนั้น สร้างความกดดัน และความขมขื่นใจให้กับตัวละครได้มากกว่าความขมขื่นใจที่เกิดขึ้นจากความละอายใจที่เกิดจากมโนสำนึกของตนเองเพียงอย่างเดียว ซึ่งการได้ตระหนักถึงความผิดของตนเอง และการได้เห็นความเข้มแข็ง และความมั่นคงต่ออุดมคติของนาตาเลียทำให้ราชมอฟก็ตัดสินใจเดินทางไปหาสถานที่สงบ และสันโดษ เพื่อเขียนบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมด เพื่อสารภาพความผิดต่อนาตาเลีย แล้วเหตุการณ์ก็ย้อนกลับไปเล่าถึงเหตุการณ์ที่ต่อจากบทแรกอีกครั้งในบทที่ 3

ภาพของฉากย้อนกลับไปอยู่ที่ห้องพักของราชมอฟในรัสเซียหลังเกิดเหตุการณ์ลอบวางระเบิดอีกครั้ง โดยเนื้อหาเป็นบทสนทนาระหว่างราชมอฟ กับเคาซุเลอร์มิคูลิน ซึ่งในที่สุดราชมอฟก็ตัดสินใจบอกที่ซ่อนของฮาลติน เพื่อรักษาชีวิตของตนเองไว้ และในช่วงสุดท้ายของนวนิยาย ผู้เล่าก็นำผู้อ่านกลับมาถึงเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกับบทที่ 2 อีกครั้ง โดยเสนอภาพของราชมอฟขณะเขียนบันทึกตามลำพังจนเสร็จ ในขณะที่สุขภาพเสื่อมโทรมลง และผู้อ่านก็ได้ทราบความเป็นไปของราชมอฟที่ได้ใช้ชีวิตใหม่ หลังจากได้หันกลับมาเผชิญหน้ากับปัญหา และตกลงใจสารภาพความผิดที่ได้ทำมาเป็นการปลดปล่อยตนเองจากความขมขื่น ดังที่บรรยายว่า

34 Ibid. p.245.

* There are evil moment in every life. A false suggestion enters one's brain, and then fear for oneself. Or eles a false courage - who knows? Well, call it what you like; but tell me, how many of them would deliver themselves up deliverately to perdition (as he himself says in that book) rather than go on living, secretly debased ,in their own eyes? How many ? ... And please mark this - he safe when he did it. It was just when he believed himself save amd more - infinitely more - when the possibility of being loved by that admirable girl first dawned upon him, that he discovered that his bitterest railings, the worst wickedness, the devil work of his hate and pride, could never cover up the ignominy of the existence before him. There's characterin such adiscovery. 35

นวนิยายเรื่องนี้มุ่งแสดงความรู้สึกของตัวละครที่เป็นต้นเหตุให้ตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆ โดยเหตุการณ์ในอดีตมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจดังกล่าวด้วย ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าคอนราดเสนอความคิดเกี่ยวกับความทรงจำของคนว่า เราจะเก็บความทรงจำที่ตนเองไม่ต้องการจำไว้ในรูปแบบของกระบวนการลืม โดยจิตสำนึก แต่เมื่อเราถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าภายนอกที่มีความเชื่อมโยงกับความทรงจำดังกล่าว ความทรงจำที่ถูกจิตสำนึกเก็บกดไว้ให้ลืมไปแล้วนั้น จะกลับเข้ามาในหัวของความทรงจำได้อีก และคอนราดสร้างตัวละครให้ถูกกระตุ้นจากสิ่งที่พบในปัจจุบัน เพื่อให้ตัวละครย้อนกลับไประลึกถึงความทรงจำอันอยู่ในจิตใต้สำนึก เพื่อตีแผ่ความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองออกมา

นวนิยายเรื่อง Chance เป็นนวนิยายที่มีความซับซ้อนเรื่องเวลามากที่สุด โดยคอนราดแบ่งนวนิยายเป็น 3 ช่วง ช่วงแรกเป็นเรื่องราวที่เล่าโดยมารีโลวเกี่ยวกับชีวิตของกัปตันแอนโทนี และฟลอรา เดอ บอราล โดยมีตัวละคร 'ฉัน' เป็นผู้ฟัง ซึ่งเวลาปัจจุบันขณะที่เล่าเรื่องนั้นเรื่องต่างๆที่เกิดขึ้นกับแอนโทนี และฟลอราจบลงเรียบร้อยแล้ว และ คนทั้งคู่คือมารีโลว และ 'ฉัน' อยู่ในโรงแรม เดอะ ริเวอร์ไซด์ อินน์ (The Riverside Inn)

เรื่องที่มารีโลวเล่าย้อนกลับไปในช่วงเวลาที่มารีโลวได้พบกับครอบครัวเฟน (The Fyne) และรับทราบเรื่องเกี่ยวกับฟลอรา และแอนโทนีจากเฟนซึ่งเป็นญาติของ

แอนโทนี่ว่าคนทั้งคู่รัก และจะแต่งงานกัน โดยภาพของแอนโทนี่ที่ปรากฏเป็นภาพของคนหนุ่มที่มีอนาคต หลังจากนั้นมารีโลว์ก็ได้พบกับครูสอนหนังสือของฟลอรา และได้ข้อมูลเกี่ยวกับฟลอราเพิ่มเติมว่าเธอเป็นลูกสาวของนายบอราลที่ตัดสินใจกลืนลูกสาวของตนเองให้กับแอนโทนี่ ซึ่งเป็นลูกชายของเพื่อนเก่าที่มีฐานะทางการเงินมั่นคง เพื่อให้แอนโทนี่ช่วยกู้ฐานะที่กำลังล้มละลายของตน จนกระทั่งมารีโลว์ได้พบกับฟลอราบนหน้าผาขณะที่ฟลอรากำลังจะกระโดดจากหน้าผาฆ่าตัวตายหลังจากผิดหวังในความรัก

ในช่วงที่ 2 ของนวนิยาย ผู้อ่านได้เห็นภาพของฟลอราจากการบอกเล่าของแอนโทนี่ โดยเหตุการณ์เป็นเรื่องราวที่แอนโทนี่ทราบเรื่องจากครูของฟลอราว่าเธอยอมแต่งงานกับเขาเพราะต้องการนำทรัพย์สินสมบัติของเขาไปช่วยกู้ฐานะของพ่อ โดยเธอไม่ได้มีความรักที่แท้จริงต่อเขา อันเป็นเหตุให้แอนโทนี่ตัดสินใจแยกทางกับฟลอราทั้งคู่ที่แต่งงานกันแล้ว และออกเดินทางไปในทะเลตามลำพัง ซึ่งเขาคิดว่าการกระทำดังกล่าวของตนเองเป็นสาเหตุให้ฟลอราฆ่าตัวตาย

ในช่วงสุดท้ายของนวนิยาย ผู้อ่านได้เห็นภาพเหตุการณ์ทั้งหมดอย่างที่มีมันเกิดขึ้นจริงๆ และได้ทราบว่าฟลอราไม่ได้มีส่วนรู้เห็นกับแผนการของพ่อ ไม่ทราบว่าพ่อของเธอกำลังจะล้มละลาย เธอตัดสินใจแต่งงานกับแอนโทนี่เพราะเธอรักเขา และเข้าใจว่าเขาก็รักเธอด้วยใจจริง ในขณะที่แอนโทนี่เข้าใจว่าเขาถูกเธอหลอกลวง ซึ่งเมื่อฟลอราได้พบและพูดคุยกับพ่อของเธอ เธอก็เข้าใจเหตุผลที่พ่อต้องตัดสินใจทำเช่นนั้น และได้เข้าใจตนเองด้วยว่าที่จริงแล้ว คนที่เธอรักมากที่สุดไม่ใช่แอนโทนี่ หรือตัวเธอเอง แต่เป็นพ่อ เธอจึงอภัยให้กับแอนโทนี่ที่ทิ้งเธอไปเพราะความเข้าใจผิด และใช้ชีวิตต่อไปอย่างมีความสุข

กลวิธีการเขียนนวนิยายเรื่องนี้ทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพของฟลอราจากสายตาของคนที่แวดล้อมเธออยู่และภาพดังกล่าวก็เป็นภาพที่ผ่านการตีความมาแล้ว โดยผู้มองนำข้อมูลที่ได้ทราบมาก่อน มาใช้ทำความเข้าใจเหตุการณ์ และตัดสินใจการกระทำของคน เมื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาประมวลกับสิ่งที่ได้เห็น และความคิดของตนเอง ภาพรวมที่ได้จึงเป็นภาพที่มีทั้งความจริง และความคิดเห็นของผู้เล่าเองประกอบกันจนกลายเป็นภาพที่คลาดเคลื่อน และบิดเบือนไปจากความเป็นจริง จนสร้างความเข้าใจผิดจนเกิดความสูญเสียได้ เช่น ภาพของฟลอราในสายตาของครูสอนภาษาที่รู้ข้อมูลมาก่อนว่าพ่อของเธอกำลังจะล้มละลาย และต้องการนำทรัพย์สินของแอนโทนี่มาช่วยกู้ฐานะของตนเอง จึงยกลูกสาวให้ ภาพของฟลอรา

ในสายตาเธอจึงเป็นภาพของหญิงสาวที่หลอกลวงผู้อื่นเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ซึ่งเป็นภาพที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง

นอกจากนั้น ผู้อ่านยังได้เห็นภาพเหตุการณ์หนึ่งซ้ำกัน 2 ครั้ง จากสายตาของคน 2 คน โดยที่เหตุการณ์ดังกล่าวกลับไม่เหมือนกัน เพราะผู้เล่าเหตุการณ์ตีความต่างกัน เช่น เหตุการณ์ที่ฟลอรากำลังจะฆ่าตัวตายบนหน้าผานั้น มาร์โลว์เล่าว่าเขาเป็นผู้ตะโกนห้ามเธอไว้ 'One day he [Marlow] saw a women walking about on the edge of high quarry, which rose a sheer hundred feet. ... He shouted warningly to her from below where he happened to be passing. 36

ในขณะที่ความจริงนั้น ฟลอรารู้สึกตัวและไม่คิดจะฆ่าตัวตายเพราะเสียงของสุนัขที่เห่า และพยายามจะเข้ามาเล่นกับเธอ เธอจึงหันกลับมาไล่มัน เพราะกลัวว่ามันจะกระโดดลงไปหน้าผาด้วย ระยะเวลาที่เธอหันกลับมาสนใจสุนัขทำให้เธอผ่านช่วงวิกฤต และเลิกล้มความคิดที่จะฆ่าตัวตาย

... but something did keep her back. I should have never guessed what it was. She herself confessed that it seem absurd to say. It was the Fyne dog. ... She was convinced that the moment she threw herself down , he would spring over after her as if were part of the game. ... and when he stood still at same distance as if suddenly rooted to ground wagging his tail slowly and watching her intensle with his shining eyes another fear came to her. She imagined herself gone and the creature sitting on the brink, its head thrown up to the sky and howling for hours. This thought was not to be borne. Then my shout [Marlow 's shout] reach her ears . 37

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเธอเลิกความคิดจะฆ่าตัวตายก่อนได้ยินเสียงตะโกนเตือนของมาร์โลว์

36 Joseph Conrad. Chance (London : J.M.Dent & Son LTD., 1923) p43.

37 Ibid. pp. 202 - 203.

คอนราดเขียนนวนิยายเรื่องนี้ เพื่อมุ่งตีแผ่กระบวนการทางความคิดของตัวละคร โดยนำความคิดของคนหลายๆคนที่มีต่อเหตุการณ์ หรือบุคคลหนึ่งมาเรียงต่อกัน ทำให้ผู้อ่านได้เห็นกระแสความคิดของคน จนเข้าใจความคิดที่คอนราดต้องการเสนอว่า ภาพในความคิดของคนแต่ละคนที่มีต่อเหตุการณ์ หรือบุคคลหนึ่งย่อมแตกต่างกันไปตามสิ่งที่รับทราบมา และตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมว่า การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นถึงภาพของบุคคลหนึ่งๆนั้น เราจะต้องใช้สติ และวิจารณญาณของตนเองพิจารณาประกอบด้วย พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวถึงนั้นได้ชี้แจงเองด้วย นอกจากนี้คอนราดยังเขียนนวนิยายเรื่องนี้โดยให้ตัวละครตีแผ่ความคิดของตนเอง โดยเล่าเรื่องที่อยู่ในความทรงจำของตนเองรวมกับความคิดของตนเองที่มีต่อเรื่องดังกล่าว

เวลาในนวนิยายเรื่อง Victory กลับไปมีลักษณะคล้ายคลึงกับเวลาในเรื่อง Nostromo และ Under Western Eyes คือ เล่าเรื่องย้อนเวลากลับไปมาระหว่างอดีต กับ ปัจจุบัน

ในบทแรกของนวนิยาย ผู้อ่านได้เห็นภาพของเฮิร์สทจากสายตาของคนรอบข้าง โดยเริ่มต้นที่ฉายาของเฮิร์สทที่เปลี่ยนไปตามกาลเวลาจาก เฮิร์สทผู้มีเสน่ห์ หรือ Enchanted Heyst เป็นฮาร์ดแฟค หรือ Hard Fact และยูโทพิส หรือ Utopist และได้เห็นภาพสุดท้ายขณะที่เรื่องดำเนินอยู่ว่า เขามีลักษณะเป็นชายกลางคนที่ไม่มีคราบของนักสู้ หรือนักเดินเรืออยู่เลย เนื่องจากเขาเลือกใช้ชีวิตอย่างสงบและสันโดษบนเกาะแซมบูราน

ผู้อ่านได้เห็นภาพภาพของเฮิร์สทจากสายตาของชอมเบิร์ก (Schornberg) ที่ไม่พอใจเฮิร์สทเป็นภาพของเฮิร์สทก่อนไปใช้ชีวิตบนเกาะว่า เขาทำการทรยศหักหลัง มอริสันทางการค้าของตนเองเพื่อยึดทรัพย์สินทั้งหมดไว้ และหนีความผิดไปหลบอยู่บนเกาะซึ่งคำพูดของชอมเบิร์ก เป็นคำพูดที่ผ่านการตีความอันมีอคติมาแล้ว ภาพที่ได้จึงบิดเบือนไปจนทำให้ชาวบ้านเข้าใจผิด และไม่ไว้วางใจในตัวเฮิร์สท แต่กับต้นเดวิดสันกลับไม่เชื่อคำพูดของชอมเบิร์กในทันทีเพราะเฮิร์สทที่เขารู้จักไม่ได้เป็นเช่นนั้น เขาจึงทำการสืบค้นประวัติของเฮิร์สทเพื่อทราบข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะที่เฮิร์สทร่วมทำการค้าถ่านหินกับมอริสัน จนทราบว่ามอริสันป่วยจนเสียชีวิตเอง และเฮิร์สทก็ช่วยดำเนินการค้าต่อจนสำเร็จแล้วจึงเลิกกิจการไปอยู่บนเกาะแซมบูราน

เหตุการณ์ต่อมาเป็นเหตุการณ์ที่เดวิดสันได้มาพักที่โรงแรมของซอมเบอร์กใน 8 เดือน หลังจากที่เขาทราบความจริงเกี่ยวกับคริสท และได้ทราบเรื่องย้อนเวลาไป 2 วันก่อน เขามารู้ว่าคริสทได้มาพักยังโรงแรมของซอมเบอร์ก ได้พบกับเลนา และช่วยนำเธอหนีออกจากโรงแรม ซึ่งการเล่าของซอมเบอร์กทำให้เห็นภาพของเฮิร์สทที่ผิดเต็มที่ ในขณะที่การเล่าของภรรยาทำให้ได้ทราบว่าความจริงแล้วเลนาเป็นผู้ขอร้องให้เฮิร์สทพาเธอหนีจากการบังคับให้เธอเป็นภรรยาน้อย การได้ฟังความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้เดวิดสันทราบว่าซอมเบอร์กไม่พอใจ และต้องการแก้แค้นเฮิร์สท พร้อมทั้งนำตัวเลนากลับมาด้วย

เวลาผ่านไปอีก 3 เดือน เดวิดสันจึงได้รับจดหมายจากคริสทเล่าความจริงที่เกิดขึ้นทั้งหมด ซึ่งทำให้เดวิดสันได้เห็นเหตุการณ์ในอีกมุมมองหนึ่ง ผ่านตัวผู้กระทำเอง ซึ่งได้ทราบเหตุผลที่ตัดสินใจกระทำว่าเป็นเพราะความเห็นใจในความทุกข์ของลีนา เดวิดสันจึงตัดสินใจเขียนจดหมายเตือนคริสทเกี่ยวกับแผนการการติดตามไปแก้แค้นของซอมเบอร์ก

ในบทที่ 2 ผู้อ่านได้เห็นภาพของคริสทเองโดยตรง โดยเริ่มเปิดฉากที่คริสทเดินทางไปพักยังโรงแรมของซอมเบอร์ก จนกระทั่งนำเลนาไปใช้ชีวิตร่วมกับเขาบนเกาะอย่างมีความสุข ผู้อ่านได้ทราบความคิด และความรู้สึกของคนทั้งคู่ที่เริ่มตั้งแต่การเห็นใจ จนเกิดเป็นความรัก และคำสัญญาที่ให้แกกันว่าจะไม่มีความระแวงและเชื่อใจซึ่งกันและกัน แต่เมื่อเวลาผ่านไป ขณะที่ลีนาพยายามช่วยเหลือให้สามีรอดพ้นจากแผนการของซอมเบอร์ก เฮิร์สทกลับไม่รักษาคำสัญญาที่ให้ไว้ และระแวงเมื่อพบว่าเลนาไปสนิทสนมกับชายอื่น โดยไม่ให้โอกาสเลนาอธิบาย หรือใช้วิจารณ์งานของตนเองคิดก่อน จนเป็นเหตุให้เลนาต้องตายขณะพยายามช่วยเหลือเขา อันทำให้ผู้อ่านได้เห็นสิ่งที่คอนราดต้องการเสนอว่าการทรยศต่ออุดมคติ และคำสัญญาของตนเองนั้นนำมาซึ่งความทุกข์ และความสูญเสีย พร้อมทั้งการแสดงให้เห็นว่าเราควรให้โอกาสผู้อื่นในการชี้แจง และควรสืบค้นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นก่อนตัดสินการกระทำของผู้อื่น เพื่อให้ได้ภาพที่ถูกต้อง และไม่บิดเบือน

ในบทที่ 3 เรื่องย้อนเวลากลับไปในอดีตผ่านความคิดคำนึงของคริสทเอง เมื่อเขาพบว่าตนเองไม่มีความสุขในการใช้ชีวิตคู่ เขาย้อนกลับไปคิดถึงคำสอนของพ่อที่บอกว่าการมีความสุขที่แท้จริงนั้น คือความสุขที่เกิดจากการได้ใช้ชีวิตอย่างสันโดษ แล้วเรื่องก็ดำเนินตามเวลาไปจนถึงวันที่เลนาเสียชีวิต และเขาได้ทราบความจริงที่เกิดขึ้นทั้งหมดอันเป็นเหตุให้เขาเกิดความละอายใจ และสำนึกผิดจนกระโดดเข้ากองไฟที่ใช้เผาเนมาตัวตายตามเพื่อไถ่ความผิดที่ทำได้

ในบทสุดท้าย เดวิดสันเดินทางมายังเกาะแชมบูรานในขณะที่ทั้งเลนา และ เคิร์สทต่างเสียชีวิตไปแล้ว เขาจึงนำผู้อ่านย้อนกลับไปยังเหตุการณ์ขณะเลนาเสียชีวิตอีกครั้ง เพื่อสรุปให้ผู้อ่านเห็นแก่นเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม และความรักระหว่างชายหญิงนำมาซึ่งความทุกข์ และการความเข้าใจผิดที่เกิดขึ้นจากการได้รับข้อมูลที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริงโดยไม่พิจารณา หรือสืบค้นความจริงก่อนนั้นนำมาซึ่งความผิดพลาด และความหายนะในชีวิต

นวนิยายเรื่องนี้ คอนราดตั้งใจตีแผ่กระบวนการทางความคิดของตัวละคร มากกว่าความรู้สึกเหมือนเรื่อง Chance โดยกัปตันเดวิดสันมีบทบาทเหมือนกับมารีโลว คือเป็นผู้ฟังเรื่องราวของตัวละครเอกจากปากของตัวละครหลายๆตัว ซึ่งเรื่องราวเหล่านั้นเป็นเรื่องราวที่ออกมาจากความทรงจำของผู้เล่า ประกอบกับความคิด และทัศนคติที่มีต่อเหตุการณ์นั้นๆ ด้วย เรื่องที่ผู้อ่านได้เห็นจึงมีทั้งเรื่องจริง และเรื่องที่ถูกบิดเบือนไปตามความคิดของผู้เล่าด้วย

การเล่าเรื่องแบบย้อนเวลาของคอนราดทั้ง 2 ลักษณะ ทำให้ผู้อ่านเห็นความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ว่า เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในอดีตมีส่วนกำหนดพฤติกรรม และการกระทำของคนในปัจจุบัน และคนเรานั้นแบ่งความทรงจำออกเป็น 2 ส่วน คือความทรงจำอันอยู่ในจิตสำนึก ซึ่งเป็นความทรงจำที่มีเพียงเรื่องที่ตนเองต้องการจะจำไว้เท่านั้น และความทรงจำอันอยู่ในจิตใต้สำนึกซึ่งเป็นความทรงจำเกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตทั้งหมด อย่างที่มันเกิดขึ้นจริงๆ โดยไม่ได้ตัดทอน หรือเก็บกอดส่วนที่ตนเองไม่พอใจ หรือไม่ต้องการจะจำไว้ เมื่อส่วนที่อยู่ในจิตใต้สำนึกเป็นส่วนที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ในขณะที่ความทรงจำส่วนที่อยู่ในจิตสำนึกขณะที่เรารู้สึกตัวนั้นเป็นส่วนที่เราต้องการจะจำเท่านั้น เรื่องที่เราไม่พอใจ หรือมีผลทำให้เกิดความกดดันจะถูกเก็บกอดไว้ กลไกการทำงานของกรีนิกย้อนไประลึกถึงเรื่องในอดีตจึงเกิดขึ้นเมื่อเราถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าภายนอกที่มีความเชื่อมโยงกับความทรงจำเกี่ยวกับเรื่องไม่พึงปรารถนาดังกล่าว หรือเมื่อเราอยู่ในช่วงเวลาที่จิตว่าง ความทรงจำอันอยู่ในจิตใต้สำนึกนั้นก็จะมีผุดขึ้นมาอีก กระบวนการปลดปล่อยตนเองจากความกดดันที่เกิดจากความทรงจำเกี่ยวกับเรื่องไม่พึงปรารถนานั้น จะทำหน้าที่ปลดปล่อยความกดดันดังกล่าว โดยเล่า หรือเขียนออกมาเป็นการระบายความกดดันดังกล่าว เพื่อให้ตนเองสบายใจขึ้น และเสนอให้เห็นความจริงเกี่ยวกับความคิด และความรู้สึกของคนเราที่มีต่อเรื่องหนึ่งๆจะแตกต่างกันไปตามข้อมูลแวดล้อมที่ได้รับ ภูมิลัษณ์ และประสบการณ์ของตนเองที่สะสมมาผ่านตัวละครแต่ละตัวในนวนิยาย

2. วิธีการเสนอมุมมอง (point of view)

ลักษณะเด่นของกลวิธีการประพันธ์อีกประการหนึ่งของคอนราดที่ทำให้เขาเป็นหนึ่งในกลุ่มนักเขียนที่สร้างกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงแนวการเขียนจากเดิมในศตวรรษที่ 19 ไปสู่ยุคของการสร้างแนวการเขียนนวนิยายสมัยใหม่ หรือ Modern multivalent novel ในศตวรรษที่ 20 นอกเหนือไปจากการเล่าเรื่องย้อนเวลา และการมุงเสนอความคิด และความรู้สึกของตัวละคร ก็คือการเสนอมุมมองโดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 'ฉัน' เป็นผู้เล่า (First person point of view) เพื่อเสนอความคิด และสภาพจิตใจ อารมณ์ และความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์ภายนอกของตัวละครในฐานะปัจเจกบุคคล

คอนราดเริ่มต้นเขียนนวนิยายช่วงแรก คือเรื่อง Almayer's Folly, An Outcast of The Island, The Nigger of The 'Narsissus' และ The Secret Agent ด้วยวิธีการเสนอมุมมองแบบผู้เล่าไม่ปรากฏตัว หรือ Omniscient point of view กล่าวคือ ใช้วิธีการเขียนแบบนวนิยายทั่วไปที่ผู้เขียนเป็นผู้บรรยายเรื่องทั้งหมดโดยไม่มีความลับระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน และผู้บรรยายเรื่องไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวละครใดๆในนวนิยาย ไม่ได้เป็นตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง และไม่ปรากฏตัวในฐานะผู้เล่า ซึ่งเป็นวิธีการเขียนแบบเก่าที่ทำให้ผู้อ่านได้มองเห็นเหตุการณ์ทั้งหมดอย่างที่มีมันเกิดขึ้นจริงๆ โดยไม่ต้องมองผ่านสายตา และความคิดของตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง และไม่นำตนเองเข้าไปผูกพันกับตัวละครเอกเนื่องจากไม่ได้รับรู้ความคิด และความรู้สึกของเขาโดยตรง

นอกจากนั้น คอนราดยังใช้วิธีการเสนอมุมมองแบบนี้ในนวนิยายช่วงสุดท้ายคือ The Rescue และ The Rover ด้วย เนื่องจากคอนราดต้องการจะเสนอแก่นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสังคมที่ว่า การเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมนั้นทำให้ชีวิตมีความทุกข์ ในขณะที่การถอนตัวจากสังคมไปใช้ชีวิตสันโดษที่อิสระนั้นนำมาซึ่งความสุขที่แท้จริงมากกว่าต้องการจะเสนอความรู้สึกของตัวละครที่มีต่อสภาพสังคม

นวนิยายอีก 9 เล่ม ในช่วงกลานั้น คอนราดใช้วิธีการเสนอมุมมองแบบมีตัวละคร 'ฉัน' เป็นผู้เล่า โดย 'ฉัน' ในนวนิยายของคอนราดมี 2 ลักษณะคือ ตัวละคร 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นตัวละครเอกเอง และ ตัวละคร 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นผู้สังเกตการณ์

2. วิธีการเสนอมุมมอง (point of view)

ลักษณะเด่นของกลวิธีการประพันธ์อีกประการหนึ่งของคอนราดที่ทำให้เขาเป็นหนึ่งในกลุ่มนักเขียนที่สร้างกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงแนวการเขียนจากเดิมในศตวรรษที่ 19 ไปสู่ยุคของการสร้างแนวการเขียนนวนิยายสมัยใหม่ หรือ Modern multivalent novel ในศตวรรษที่ 20 นอกเหนือไปจากการเล่าเรื่องย้อนเวลา และการมุ่งเสนอความคิด และความรู้สึกของตัวละคร ก็คือการเสนอมุมมองโดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 'ฉัน' เป็นผู้เล่า (First person point of view) เพื่อเสนอความคิด และสภาพจิตใจ อารมณ์ และความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์ภายนอกของตัวละครในฐานะปัจเจกบุคคล

คอนราดเริ่มต้นเขียนนวนิยายช่วงแรก คือเรื่อง Almayer's Folly, An Outcast of The Island, The Nigger of The 'Narsissus' และ The Secret Agent ด้วยวิธีการเสนอมุมมองแบบผู้เล่าไม่ปรากฏตัว หรือ Omniscient point of view กล่าวคือ ใช้วิธีการเขียนแบบนวนิยายทั่วไปที่ผู้เขียนเป็นผู้บรรยายเรื่องทั้งหมดโดยไม่มีความลับระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน และผู้บรรยายเรื่องไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวละครใดๆในนวนิยาย ไม่ได้เป็นตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง และไม่ปรากฏตัวในฐานะผู้เล่า ซึ่งเป็นวิธีการเขียนแบบเก่าที่ทำให้ผู้อ่านได้มองเห็นเหตุการณ์ทั้งหมดอย่างที่มีเกิดขึ้นจริงๆ โดยไม่ต้องมองผ่านสายตา และความคิดของตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง และไม่นำตนเองเข้าไปผูกพันกับตัวละครเอกเนื่องจากไม่ได้รับรู้ความคิด และความรู้สึกของเขาโดยตรง

นอกจากนั้น คอนราดยังใช้วิธีการเสนอมุมมองแบบนี้ในนวนิยายช่วงสุดท้ายคือ The Rescue และ The Rover ด้วย เนื่องจากคอนราดต้องการจะเสนอแก่นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสังคมที่ว่า การเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมนั้นทำให้ชีวิตมีความทุกข์ ในขณะที่การถอนตัวจากสังคมไปใช้ชีวิตสันโดษที่อิสระนั้นนำมาซึ่งความสุขที่แท้จริงมากกว่าต้องการจะเสนอความรู้สึกของตัวละครที่มีต่อสภาพสังคม

นวนิยายอีก 9 เล่ม ในช่วงกลกลางนั้น คอนราดใช้วิธีการเสนอมุมมองแบบมีตัวละคร 'ฉัน' เป็นผู้เล่า โดย 'ฉัน' ในนวนิยายของคอนราดมี 2 ลักษณะคือ ตัวละคร 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นตัวละครเอกเอง และ ตัวละคร 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นผู้สังเกตการณ์

2.1 ตัวละคร 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นตัวละครเอกเอง

คอนราดนำลักษณะการเขียนโดยใช้ตัวละคร 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นตัวละครเอกมาเขียนนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติ 3 เรื่อง คือ The Secret Sharer, The Shadow line และ The Arrow of gold ซึ่งคอนราดเน้นการนำเสนอสภาพจิตใจของตัวละครเอกเป็นสำคัญ กล่าวคือ ในเรื่อง The Secret Sharer นั้น ตัวละครเอกกัปตัน ปล่อยให้ความต้องการที่ซ่อนอยู่ในจิตใต้สำนึกเข้ามาครอบงำจิตใจ จนหมดความรับผิดชอบในการทำงาน และเอาแต่นั่งคิดฝันถึงอนาคตที่ตนเองตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะได้เป็นกัปตันเรือที่มีชื่อเสียงอย่างเรือเซโฟรา จนลืมนึกถึงความเชื่อมั่นในตัวกัปตันซึ่งเป็นสาเหตุให้เขาประสบปัญหาแปลกแยกกับสังคมนบนเรือที่เขาควบคุมดูแล กัปตันเริ่มเก็บตัวอยู่ตามลำพังจนกระทั่งได้พบและช่วยเหลือแลกเกตต์ ซึ่งเป็นฆาตกรหลบหนีการจับกุม เขาก็เกิดความสับสนขึ้นในใจว่า เพราะเหตุใดเขาจึงรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับฆาตกร ทั้งๆที่เขาไม่เคยทำความผิดเช่นนั้นมาก่อน

การให้ตัวละครเอกเป็นผู้เล่าเรื่องเอง ทำให้ผู้อ่านมองเห็นความรู้สึกของตัวละครที่มีต่อสิ่งเร้าภายนอกได้ชัดเจนกว่าการให้ผู้อื่นเขียนบรรยายเอง ทั้งความแปลกแยก และความสับสน ตลอดจนผู้อ่านจะได้เข้าใจความคิดของตัวละครขณะตระหนักได้ว่า แท้จริงแล้วตนมีจิตใต้สำนึกที่ต้องการเข้าไปมีอำนาจแทนที่กัปตันเรือเซโฟราที่แลกเกตต์ฆ่าตาย ซึ่งก็เท่ากับเขามีส่วนเหมือนแลกเกตต์ซึ่งเป็นฆาตกร และส่วนนี้เองที่ทำให้เขารู้สึกว่าตนเองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับฆาตกรได้โดยที่ยังไม่เคยฆ่าใครมาก่อน

วิธีการเขียนแบบนี้ยังทำให้ผู้อ่านรับสารที่เป็นแก่นเรื่องเกี่ยวกับการแสวงหาตัวตนของตนเอง และค้นหาจิตใต้สำนึกของตนเองเพื่อทำความเข้าใจ และแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองได้ตรงประเด็น และยังทำให้ผู้อ่านย้อนกลับมาคิดถึงตัวเองไปด้วย เมื่อได้เห็นตัวละครเอกค้นพบจิตใต้สำนึกของตนเอง เพราะตัวละครที่เป็นกระจกเงาสะท้อนจิตใต้สำนึกของตัวละครเอกก็ได้ทำหน้าที่เป็นกระจกเงาสะท้อนตัวผู้อ่านไปพร้อมๆกันด้วย

นวนิยายเรื่อง The Shadow Line นั้น ตัวละครเอกกัปตันทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่องโดยใช้บุรุษสรรพนาม 'ฉัน' เสนอความรู้สึก และความคิดของตนเองสู่ผู้อ่านโดยตรง ทั้งความไม่มั่นใจในการทำหน้าที่กัปตันของตนเอง และความเสียใจที่ตนเองทำงานผิดพลาดโดยไม่เตรียมยารักษาโรคไว้ในเรื่องด้วย กัปตันจึงตกอยู่ในสภาพจิตกังวลอันเนื่องมาจากความไม่มั่นใจในประสิทธิภาพการทำงานของตนเอง จนทำให้กัปตันหมกมุ่นอยู่กับตนเอง

ละทิ้งหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบไปจนลูกเรือเกิดความไม่ไว้วางใจและไม่ให้การยอมรับ จนทำให้กับตันเพิ่มความกดดันที่เกิดจากการถูกสังคมทอดทิ้งให้อยู่อย่างโดดเดี่ยวมากขึ้นไปอีก พร้อมทั้งเสนอความคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่ว่าเราจะต้องรับผิดชอบต่อ และทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด ไม่ว่าจะตกอยู่ในสถานการณ์เช่นใดก็ตาม ซึ่งความคิดดังกล่าวได้มาจากการได้เห็นลูกเรือซึ่งอยู่ในสภาพร่างกายที่อ่อนแอจากโรคมาลาเรีย ยังคงต่อสู้กับปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำเรือให้กลับถึงท่าเรือได้อย่างปลอดภัย ซึ่งการให้ตัวละครเป็นผู้บรรยายทั้งความรู้สึกขณะท้อแท้ หมดกำลังใจในการดำเนินชีวิต และเสนอความคิดเมื่อตระหนักถึงความจริง และความสำคัญของการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองดังกล่าว ทำให้ผู้อ่านเข้าใจแก่นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ที่ว่า คนเราจะมีความสุข และประสบความสำเร็จในชีวิตได้ก็ต่อเมื่อเราได้ใช้ชีวิตอิสระโดยไม่ยึดติดกับข้อผูกมัดใดๆ และต้องให้ความสำคัญกับหน้าที่ความรับผิดชอบ และปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุดที่คอนราดเสนอผ่านตัวละครได้อย่างชัดเจนเพราะผู้อ่านได้เห็นประสบการณ์ตรงจากตัวละครเอง

ในขณะเดียวกัน บทบาทของจอร์จในฐานะ 'จัน' ผู้เล่าในนวนิยายเรื่อง The Arrow of Gold ก็ทำให้ผู้อ่านมองเห็นความคิดเกี่ยวกับสภาพสังคม และการเมืองที่ทำให้เขาตัดสินใจเข้าร่วมขบวนการคาลลิสต์ต่อต้านรัฐบาล และความสับสนในจิตใจของตัวจอร์จเองเมื่อต้องเลือกระหว่างการใช้ชีวิตนักเดินเรือที่มีอิสระ กับการเป็นสมาชิกของขบวนการคาลลิสต์เพื่อช่วยเหลือสังคมและยังได้เห็นความรู้สึกของตัวละครเมื่อต้องผิดหวังและล้มเหลวทั้งด้านการทำงาน และความรัก ทั้งที่เขาทุ่มเทชีวิตให้กับทั้ง 2 สิ่ง โดยยอมสละอุดมคติของตนเอง และความกดดันที่นำไปสู่การหันเข้าหาสัญญาณมฤตยา และฆ่าตัวตายไปในที่สุด ซึ่งการให้ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่อง พร้อมทั้งเสนอความคิด และแสดงความรู้สึกด้วยตัวเองนั้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจแรงกดดันที่ค่อยๆ เพิ่มขึ้นของจอร์จ จนทำให้เขาต้องหาทางออกด้วยการฆ่าตัวตาย และยังได้ตระหนักว่าชีวิตของจอร์จล้มเหลวเพราะเขาไม่ซื่อสัตย์ต่ออุดมคติของตนเอง โดยเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมที่เต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวาย แทนที่จะไปใช้ชีวิตอิสระตามอุดมคติของตนเอง

ในเรื่องนี้ ยังมีมุมมองแบบ 'จัน' ผู้เล่าที่เป็นผู้สังเกตการณ์ ในบทแรก และบทสุดท้ายของนวนิยายเพื่อแนะนำตัวละครเอก และวิจารณ์การกระทำของตัวละครเอก ซึ่งทำให้ผู้อ่านได้เห็นทั้งความคิด ความรู้สึกของตัวละครเอกเอง และความคิดของผู้มองเหตุการณ์ ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านไม่นำตัวเองไปผูกพันกับตัวละครมากเกินไป และช่วยนำผู้อ่านถอยออกมามองเรื่องอย่างเป็นกลางมากขึ้น จันจะทำให้ผู้อ่านมองเห็นแก่นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตที่ต้อง

การเสนอผ่านตัวละครเอกจอร์จ ว่า การใช้ชีวิตอิสระจะทำให้ชีวิตมีความสุข และสงบ ในขณะที่การเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคม และความร่ำรวยระหว่างชายหญิงนำมาซึ่งความทุกข์ และความหายนะในชีวิต

กลวิธีการเขียนนวนิยายโดยใช้ตัวละคร 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นตัวละครเอกเอง นอกจากจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจพฤติกรรม และความรู้สึกของตัวละครโดยตรงแล้วยังช่วยสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้อ่าน และตัวละครได้มากกว่าการที่ผู้เขียนเป็นผู้บรรยายเรื่องเอง เพราะทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนกำลังฟังเรื่องเล่าจากคนรู้จัก และช่วยยืนยันความเป็นนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติ เนื่องจากการเขียนแบบนี้แสดงให้เห็นเอกภาพระหว่างผู้เขียน และตัวละครเอกที่เป็นผู้เล่าเอง และผู้อ่านจะรู้สึกว่าผู้เขียนก็คือตัวละครเอก ซึ่งเป็นผู้เล่าเอง

2.2 ตัวละคร 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นผู้สังเกตการณ์

คอนราดใช้มุมมองแบบ 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นผู้สังเกตการณ์ในนวนิยาย 6 เรื่อง คือ Heart of Darkness, Lord Jim, Nostromo, Under Western Eyes, Chance และ Victory โดยใช้ตัวละครตัวหนึ่งในนวนิยายเป็นผู้ได้รับรู้เรื่องราวของตัวละครเอก อาจเป็นการได้เห็นเองอย่างมาโลไวในเรื่อง Lord Jim ได้รับทราบจากการฟังผู้อื่น และได้เห็นเอง เช่น มาโลไวในเรื่อง Heart of Darkness และ Chance ได้รับทราบจากการได้อ่านบทบันทึกของตัวละครเอกเช่น ครูสอนภาษาอังกฤษในเรื่อง Under Western Eyes และจากการที่ทั้งได้พบและรู้จักกับตัวละครเอกเอง ได้ฟังจากฝ่ายตรงข้ามของตัวเอง และได้อ่านจดหมายของผู้ใกล้ชิดของตัวละครเอกอย่างกัปตันเดวิดสันในเรื่อง Victory

การเสนอมุมมองในแบบนี้จะทำให้ผู้อ่านได้รู้จักกับตัวละครเอกผ่านสายตาของตัวละครผู้สังเกตการณ์ ซึ่งสะท้อนภาพของตัวละครเอกออกมา ผ่านการตีความตามความคิด และความรู้สึกของตัวผู้เล่าเอง โดยผู้อ่านจะได้เห็นภาพของตัวละครทั้งลักษณะนิสัย การกระทำ ความคิด และความรู้สึกผ่านตัวผู้เล่าไม่ใช่การรับทราบเรื่องราวจากปากของตัวละครเอกเองโดยตรง ความใกล้ชิดระหว่างผู้อ่าน และตัวละครเอกจึงลดน้อยลงกว่าการใช้มุมมองแบบตัวละคร 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นตัวละครเอกเอง แต่ผู้อ่านจะได้ถอยออกมาเป็นผู้มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างคนนอก เนื่องจากคอนราดไม่ได้ตั้งใจจะเสนอความคิด และความรู้สึกของตัวละครเป็นหลัก แต่ตั้งใจจะเสนอความเป็นจริงของการอยู่ร่วมกันในสังคมของมนุษย์ที่ว่า ในการอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น เราไม่สามารถจะสรุปลักษณะนิสัยของคนคนหนึ่งได้อย่างแน่นอน ชัดเจน เพราะปฏิกิริยาของคนคนหนึ่งที่มีต่อผู้อื่นนั้น จะแตกต่างกันไป

ตามสถานการณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นๆ กับบุคคลที่เขาสมาคมด้วย และข้อมูลแวดล้อมเกี่ยวกับตัวบุคคลที่เราับรู้นั้นก็มีส่วนสำคัญในการทำความเข้าใจบุคคลดังกล่าวด้วย ภาพที่เราได้เห็นอาจไม่ถูกต้องเสมอไป เพราะเราไม่ได้รับรู้ความคิด และความรู้สึกที่แท้จริงของเขาโดยตรง

บทบาทของตัวละคร 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นผู้สังเกตการณ์ของคอนราดมี 4 ตัว คือ มาริโอในนวนิยายเรื่อง Heart of Darkness, Lord Jim และ Chance ครูสอนภาษาอังกฤษใน Under Western Eyes จอร์จอิโน Nostramo และเดวิดสันใน Victory โดยมีตัวละครผู้ฟัง มีบทบาทในเรื่องเป็นตัวแทนของคนอ่านด้วย

2.2.1 บทบาทของมาริโอ

บทบาทของมาริโอเริ่มต้นจากเรื่อง โดยคอนราดให้มาริโอเริ่มเล่าเรื่องด้วยตัวของเขาเอง ดังที่เขาบอกว่า ' ฉันไม่ได้ต้องการจะรบกวนคุณมากจนเกินไป ด้วยการเล่าเรื่องที่ฉันได้ไปพบมาด้วยตนเอง' มาริโอเริ่มต้นการเล่าโดยแสดงให้เห็นจุดอ่อนของผู้เล่าเรื่องส่วนมากที่ไม่รู้ว่าสิ่งที่ผู้ฟังของเขาอยากฟังมากที่สุดคืออะไร และเขาก็เล่าต่อไปอีกว่า ' เพื่อทำให้คุณได้เข้าใจผลที่เกิดขึ้นกับฉัน ตอนนี่ฉันจะเล่าถึงสิ่งที่ฉันได้เห็น ขณะที่ได้เดินทางไปยังแม่น้ำที่ทำให้ฉันได้พบกับชายที่น่าสงสารเป็นครั้งแรกซึ่งเป็นจุดที่ชี้ให้ฉันได้เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในประสบการณ์ ซึ่งดูเหมือนจะนำแสงสว่างเข้ามาสู่วิถีชีวิตของฉัน ทำให้ฉันได้เห็นและเข้าใจทุกสิ่งในตัวเอง '

' I don't want to bother you much with what happened to me personally ; he began, showing in this remark the weakness of what their audience would best like to hear ; ' yet, to understand the effect of it on me you ought to know now I got out there, what I saw how I went up that river to the place where I first met the poor chap. It was the farther point of navigation and the culminating point on my experience. It seemed somehow to throw a kind of light on everything about me - and into my thoughts. ' 38

วิธีการเขียนแบบนี้ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนเป็นหนึ่งในกลุ่มผู้ฟังของมารีโลวด้วย ซึ่งคอนวาทบอกว่า เป็นจุดประสงค์ในการเขียนของเขา ที่ต้องการจะให้ผู้อ่านรู้สึกเช่นนั้น ดังได้เขียนไว้ว่า "... to hear about one of Marlow's inconclusive experience." 39

การที่มารีโลวเป็นผู้เล่าประสบการณ์ของตนเอง ทำให้เขาสามารถเตรียมผู้อ่านให้ตระหนักถึงสิ่งที่เขาต้องการจะบอกได้ตลอดเวลา โดยพูดเตือนคนอ่านไว้ล่วงหน้าก่อนการเล่าเรื่องราว เรื่องที่เขาจะเล่าให้ฟังต่อไปนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในวัยหนุ่มที่เคยหลงใหลการเดินทางไปตามดินแดนต่างๆ ที่เขาไม่รู้จักและคิดว่ามันเต็มไปด้วยความลึกลับที่น่าสนใจ เพื่อแสวงโชค จนกระทั่งเขาได้มีโอกาสได้เห็นมุมมองของโลกที่อยู่ในความมืดมน และเคร่งเครียด อันทำให้เขาเข้าใจชีวิต และเปิดเผยความลับที่ซ่อนอยู่ในจิตใจสำนึกของตนเองออกมาได้

' Now when I was a little chap I had a passion for maps. I would look for hours at south America or Africa ,or Australia and lose myself in all groines of exploration . At that time there were many blank space on the earth... True, by this time it was not a blank space anymore. It had got filled since my boyhood with rivers and lakes nad names. It had ceased to be a blank space of delightful mystery,. It had become a place of darkness. 40

การเดินทางของมารีโลวจะทำให้ผู้อ่านไม่ติดตามเรื่องเพียงอย่างเดียว แต่จะได้ตระหนักถึงจุดประสงค์ในการเล่าเรื่อง และนำบทเรียนในชีวิตของมารีโลว มาเป็นบทเรียนให้กับตนเองไปพร้อมๆ กันด้วย

บทบาทของมารีโลวในเรื่อง Lord Jim มีมากกว่าการเป็นเพียงผู้เล่าเรื่องที่เสนอความคิด และความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์อย่างที่เคยเป็นใน Heart of Darkness เนื่องจากเขาเป็นตัวละครที่คอนวาทใช้ควบคุมการดำเนินเรื่องไปที่ละขั้นที่ละตอน และควบคุมความคิด และทัศนคติของผู้อ่านที่มีต่อตัวละครลอร์ดจิมไว้ เนื่องจากมารีโลวได้รับรู้การหนีจากเรือพัฒนาขณะเกิดพายุของจิมอย่างคนนอกที่คิดว่าเขาซี้ซั้ว กลัวตาย และหนี

39 Ibid. p. 32.

40 Ibid. p.33.

ปัญหา จนกระทั่งได้มาพบกับจิม และมีโอกาสได้คุยกันจนเข้าใจว่า จิมรู้สึกทรมานใจเพราะความสำนึกผิดหลังจากหนีความรับผิดชอบมา และเริ่มเห็นใจการตัดสินใจของจิมในลักษณะเพื่อนที่เข้าใจเพื่อน ดังที่บรรยายว่า

' He [Jim] tried to sound my thought (Marlow's thought) with an attention glance dropped on me in passing, ' Do you mean to say you had been deliberating with my self whether you would die? ' I asked in as impenetrable atone as I could command. He nodded without stopping ' Yes, it had come to that as there alone ; ha said. ... he stoped short in front of my chair and looked down. ' Don't you believe it ?' He inquired with intense curiosity. ' 41

ซึ่งจากบทสนทนานี้ ผู้อ่านยังได้รู้สึกถึงความเคร่งเครียดของบรรยากาศจากการบรรยายโทนเสียงของตัวละคร และยังได้เห็นภาพของตัวละครที่มีปฏิกริยาต่อคำพูดของอีกฝ่ายโดยละเอียด เช่นภาพของลอร์ดจิมที่พยักหน้ารับคำพูดของมารีโลวอย่างเป็นทางการเป็นจริงเป็นจังประกอบกับคำตอบรับ ' ใช่ '

นอกจากนั้นมารีโลวยังมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับตัวละครเอกในฐานะเป็นตัวตอกย้ำความละเอียดใจ และความสำนึกผิดของลอร์ดจิม และเป็นตัวเปิดเผยความลับของลอร์ดจิม จนเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งระหว่างลอร์ดจิมกับสังคมที่เขาอยู่ขึ้น จนเขาต้องหันมาเผชิญหน้ากับความเป็นจริง และยอมรับความผิดที่ตนได้กระทำมา

ในช่วงกลางเรื่อง ผู้อ่านยังได้ฟังการบรรยายเรื่องจากตัวละครสไตน์ (Stein) เกี่ยวกับชีวิตของลอร์ดจิมขณะใช้ชีวิตบนเกาะปาทุซานด้วย และการได้มองภาพจิมผ่านสายตา และความคิดของตัวละคร 2 ตัว ก็ช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นจิมในหลายแง่มุม โดยไม่หลงไปตัดสินการกระทำของจิมตามสายตา และความคิดของมารีโลวเพียงคนเดียว

41 Ibid. p. 126.

บทบาทของมารีโลวในนวนิยายเรื่อง Chance เปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยเป็นผู้เล่าเรื่องที่มีผลกระทบต่อตนเองโดยตรงในเรื่อง Heart of Darkness หรือการเล่าเรื่องที่ของบุคคลที่ตนเองได้เคยพบ และมีส่วนเกี่ยวข้องด้วยใน Lord Jim

ในเรื่อง Chance มารีโลวเป็นผู้นำเรื่องของบุคคลที่ตนได้ฟังมาจากปากของตัวละครที่แวดล้อมตัวละครเอกอยู่หลายๆคนมาเล่าต่ออีกทอดหนึ่ง และยังได้พบและพูดคุยทำความเข้าใจกับตัวละครเอกดังกล่าว ซึ่งทำให้ข้อแตกต่างระหว่างการได้รู้จักคนคนหนึ่งผ่านคำบอกเล่าของบุคคลอื่นกับการได้รู้จักเขาด้วยตนเองอย่างเด่นชัด ภาพของฟลอรา เดอ บอราลในสายตาของมารีโลวเป็นภาพที่ตรงกับความจริงเพียงส่วนเดียว เช่น มารีโลวคิดว่าเขาเป็นผู้ช่วยให้เธอเลิกคิดที่จะฆ่าตัวตาย เมื่อผิดหวังในความรัก ในขณะที่ความเป็นจริงเธอหลุดจากนาฬิกาที่คิดจะฆ่าตัวตายได้เพราะเสียงของสุนัขที่เห่า และท่าทางที่ต้องการจะเข้ามาเล่นกับเธอเบนความสนใจของเธอจากตนเองมาอยู่ที่มันได้ และการรับทราบข้อมูลจากครูของฟลอราที่รู้เรื่องมากกว่าตัวฟลอราเองว่าพ่อของเธอเป็นผู้วางแผนการแต่งงานให้เธอเพื่อหวังผลประโยชน์ ก็ทำให้มารีโลว และแอนโทนีเข้าใจฟลอราผิด คิดว่าเธอก็มีส่วนรู้เห็นในแผนการดังกล่าว และตั้งใจหลอกหลวงเขาทั้งที่เธอไม่ได้รับทราบแผนการ และรักแอนโทนีด้วยความจริงใจ

ผู้อ่านได้เห็นภาพของฟลอราชัดเจนขึ้นเมื่อได้อ่านนวนิยายในช่วงถัดมาที่ฟลอราเป็นผู้เล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวเธอเอง ซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่คอนราดต้องการนำเสนอในนวนิยายช่วงนี้ได้ชัดเจนขึ้นว่า การรับฟังคำพูดของบุคคลอื่น และเชื่อโดยขาดการพิสูจน์ด้วยตนเองหรือพิจารณาโดยละเอียดนั้นจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดขึ้นได้ ในขณะที่เดียวกัน การรับฟังคำพูด และความคิดของผู้อื่นก็จะทำให้เรามองเห็นแง่มุมได้หลากหลาย และชัดเจนมากกว่าการรับฟังจากตัวบุคคลนั่นเองเพียงคนเดียวด้วยเช่นกัน กลวิธีการเขียนแบบนี้สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมในโลกของความเป็นจริง และเตือนให้เราใช้วิจารณญาณและการให้ออกาสแก่ผู้อื่น โดยไม่ด่วนตัดสินเขาในทันทีเพื่อป้องกันการเข้าใจผิดอันนำมาซึ่งความทุกข์ และความผิดพลาดในการดำเนินชีวิต

2.2.2 บทบาทของครูสอนภาษาอังกฤษ

ครูสอนภาษาอังกฤษในนวนิยายเรื่อง Under Western Eyes มีบทบาทเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตของตัวละครเอกราชูมอฟตามบทบันทึกของ

ราชมอฟเอง โดยเสนอแนวความคิดของตนเองวิจารณ์การกระทำ และความรู้สึกของราชมอฟ ซึ่งเป็นชาวรัสเซียที่ได้รับความกดดันจากการต้องอยู่ในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเผด็จการด้วยสายตา และความคิดของชาวอังกฤษที่เติบโตในประเทศเสรีอย่างอังกฤษ

ผู้เล่าบอกวัตถุประสงค์ในการนำเรื่องของราชมอฟมาแล้วไว้ตั้งแต่ต้นเรื่องว่า เพื่อเสนอความรู้สึกกดดัน และขมขื่นของคนที่อยู่ในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเผด็จการ เสนอธรรมชาติของความเป็นมนุษย์และเสนอหนทางในการแสวงหาความสุขสงบในชีวิตของคนที่เคยกระทำความคิด ทรมานตนเองและเพื่อนจนต้องอยู่อย่างทุกข์ทรมานเพราะความสำนึกผิด และความละอายใจ

It would be idle to inquire why Mr. Razumov has left this record behind him. It is inconceivable that he should have wished any human eye to see it. A mysterious impulse of human nature comes into plays here . . . There must be a wonderful soothing power in mere words since so many men have used them for self-communion. Being myself a quite individual I take it that what all men are really after is some form or perhaps only some formula of peace. Certainly they are crying loud enough for it at the present day. What sort of peace Kirylo Sidorovitch Razumov expected to find in the writing up of his record it passeth my understanding to guess.

The fact remains that he has written it. 42

นวนิยายเสนอภาพชีวิตของราชมอฟที่ค้นพบทางออกในการหลุดพ้นจากความทุกข์ และความขมขื่นที่เกิดจากการสำนึกผิด โดยการหันหน้ามาเผชิญกับความจริง แทนที่จะหนีมัน และสารภาพมันออกมาให้ผู้ที่เรากระทำผิดต่อเขาได้รับรู้ เพราะเท่ากับเราได้เอาชนะความขลาดกลัวในจิตใจของตนเองได้สำเร็จ นอกจากนั้น การให้ผู้เล่าเสนอความกดดัน และเสนออารมณ์ความรู้สึกในลักษณะของปัจเจกบุคคล รวมทั้งการเสนอภาพของคนที่เราเศร้า โศก น่าสงสาร ของคนที่ประสบกับโชคชะตาที่เลวร้ายอย่างราชมอฟยังช่วยปลุกสำนึกของผู้อ่านให้ตระหนักถึงความโหดเหี้ยมอันไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ในการดำเนินชีวิตในสังคม

42 Joseph Conrad, Under Western Eyes (Middlesex : Penguin Books , 1987)

เมือง ซึ่งเป็นความรู้สึกร่วมของคนแต่ละคน อันเป็นจุดประสงค์หนึ่งของการเขียนนวนิยายของคอนราดดังที่เขาเขียนไว้ว่า

It is to show its vibration, its colour, its form ; and through its movement , its form and its colour reveal the substance of its truth disclose it inspiring secret : the stress and passion within the cose of each convincing movement in a single - minded attempt of that kind , if one be deserving and fortunate, one may perchance attain to such clearness of sincerity that at last the presented vision of regret or pity, of terreo or mirth, shall awaken in the hearts of the beholders that feeling of an avoidable solidarity ; ... which binds men to each other and all man kind to the visible world 43

2.2.3 บทบาทของกัปตันเดวิดสัน

กัปตันเดวิดสันในนวนิยายเรื่อง Victory มีบทบาทเพียงแค่นี้เป็นผู้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอก เฮิร์สท ตามที่ได้รับทราบมาจากการได้ฟังจากคำบอกเล่าของชอมเบิร์กและภรรยา ซึ่งเป็นศัตรูของเฮิร์สทจากจดหมายของเลนาซึ่งเป็นคนรักของเฮิร์สท และจากการที่ได้พบ และรู้จักกับเฮิร์สทเอง ซึ่งทำให้ผู้อ่านได้มองเห็นภาพของเฮิร์สทในแง่มุมที่แตกต่างกันออกไปตามทัศนคติของผู้เล่าที่มีต่อเฮิร์สท กล่าวคือตามทัศนคติของชอมเบิร์ก เฮิร์สทเป็นคนที่ทรยศต่อเจ้านายของตนเองเพราะต้องการแย่งชิง และยึดครองทรัพย์สิน และแย่งชิงเลนาไปจากเขา ในขณะที่ได้ทราบความจริงจากภรรยาของชอมเบิร์ก และเลนาว่า เฮิร์สทช่วยเลนาให้หลุดพ้นจากการถูกบังคับของชอมเบิร์ก และการได้รู้จักกับเฮิร์สทเอง ก็ทำให้เดวิดสันไม่หลงเชื่อคำพูดของชอมเบิร์กในทันที แต่ใช้วิจารณญาณของตนเองช่วยตัดสินการกระทำของเฮิร์สท เดวิดสันยังเป็นผู้แนะนำตัวละครในช่วงเริ่มแรก คอยเตือนให้ผู้อ่านใช้วิจารณญาณของตนเอง พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้รับจากคนหลายๆคนมาประมวลเข้าด้วยกันก่อนจะตัดสินการกระทำของคน โดยไม่หลงเชื่อคำพูดของคนคนหนึ่งในทันที

นอกจากนั้นบทบาทของเดวิดสันยังช่วยสรุปให้ผู้อ่านเห็นแก่นเรื่องที่คอนราดตั้งใจจะเสนอผ่านพฤติกรรมของตัวละครเฮิร์สทได้อย่างชัดเจนในตอนจบของเรื่องว่า การนำตัวเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคม และความรักระหว่างชายหญิงนำมาซึ่งความยุ่งยาก

43 ———. The Nigger of The 'Narsissus' (Middlesex ; Penguin Books , 1982)

และความหายนะในชีวิต ในขณะที่ความสันโดษ และความอิสระเป็นหนทางไปสู่ความสุขสงบที่แท้จริง

การศึกษาทฤษฎีการเขียนของคอนราดโดยเรียงนวนิยายที่นำมาศึกษาตามลำดับเวลาในการพิมพ์ครั้งแรกทำให้ผู้วิจัยได้เห็นพัฒนาการของการเขียนว่า คอนราดเริ่มต้นเขียนนวนิยายเรื่อง Almayer's Folly , An Outcast of The Island และ The Nigger of The 'Narsissus' โดยใช้มุมมองตามแบบขนบนิยมที่ใช้ในศตวรรษที่ 19 ก่อนคือผู้เล่าไม่ปรากฏตัวในฐานะตัวละครตัวหนึ่งในเรื่อง และเริ่มใช้การเล่าเรื่องย้อนเวลาแบบผิวเผิน ที่เพียงแค่เปิดเรื่องเมื่อเหตุการณ์ต่างๆดำเนินไปถึงจุดจบแล้ว จึงค่อยย้อนกลับไปเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหน้า โดยยังไม่ทำลายความต่อเนื่องของเวลา เพราะมุ่งเสนอสาเหตุของความหายนะของตัวละครอันนำไปสู่แก่นเรื่องเกี่ยวกับความแปลกแยกของคนในสังคม มากกว่าการมุ่งเสนออารมณ์ ความคิด และความรู้สึกของตัวละครที่มีต่อสังคมที่เขาอยู่

หลังจากนั้นจึงเริ่มเขียนโดยทำลายความต่อเนื่องของเวลาและใช้มุมมองแบบมี 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นเป็นตัวผู้สังเกตการณ์ เช่นเรื่อง Heart of Darkness, Lord Jim, Nostramo และ Under Western Eyes เพื่อให้ผู้อ่านถอยออกมาของตัวละครเอกแบบผู้มอง โดยไม่ผูกพันหรือทำความเข้าใจจนเกิดความเห็นใจตัวละครเอก แต่นำบทเรียนในชีวิตของตัวละครเอกซึ่งเป็นแก่นเรื่องเกี่ยวกับการแสวงหาตัวตนของตนเอง การยอมรับความจริง และรับผิดชอบต่อการกระทำที่เคยผิดพลาดในอดีตมาใช้กับตนเอง และใช้มุมมองแบบ 'ฉัน' ผู้เล่าเป็นตัวละครเอกเอง เช่นเรื่อง The Secret Sharer, The Shadow Line และ The Arrow of Gold เพื่อเสนอสภาพจิตใจของตัวละคร รวมทั้งอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกของตัวละครที่มีต่อสังคม เพื่อนำผู้อ่านไปสู่แก่นเรื่องที่ต้องการเสนอสังขรณ์ของชีวิตที่ต้องอยู่ร่วมกันในสังคมเมืองที่สับสนวุ่นวาย และเห็นคุณค่าของความอิสระ และความสันโดษที่เป็นหนทางนำไปสู่ความสุขสงบได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะได้รับทราบตัวอย่างการดำเนินชีวิตจากตัวละครเอกเองโดยตรง และใช้ตัวละครผู้เล่าหลายๆตัวเป็นผู้เล่าเหตุการณ์เดียวกัน และกล่าวถึงตัวละครเดียวกันในนวนิยายช่วงต่อมาอย่าง Chance และ Victory เพื่อให้คนได้ตระหนักถึงความเป็นจริงของการอยู่ร่วมกันในสังคมว่า เราต้องนำแง่มุมต่างๆที่ได้จากการสังเกตด้วยตนเอง และการได้รับทราบจากบุคคลอื่นๆมาปะติดปะต่อกันทีละเล็กทีละน้อย จึงจะสามารถสรุปลักษณะนิสัย และทำความเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลคนหนึ่งได้อย่างถูกต้อง เพราะปฏิกริยาของคนคนหนึ่งที่มีต่อบุคคลรอบข้างนั้นไม่เหมือนกัน แต่จะแตกต่างกันไปโดยขึ้นอยู่กับ

สภาพแวดล้อมและ อารมณ์ของเขาในขณะนั้น และระดับความสัมพันธ์ของคนที่เขาเกี่ยวข้องกับตัว พร้อมทั้งการบอกเล่าของบุคคลคนหนึ่งถึงเรื่องๆเดียวกันนั้นจะแตกต่างกันไป เพราะการบอกเล่าดังกล่าวจะผ่านกระบวนการตีความทางความคิดของผู้เล่ามาแล้ว โดยกระบวนการตีความดังกล่าวก็ขึ้นอยู่กับทัศนคติ และข้อมูลที่คนคนนั้นได้รับทราบมา

หลังจากนั้น คอนราดก็กลับไปใช้วิธีการเขียนแบบที่เคยใช้ในนวนิยายช่วงแรก อีกครั้งในนวนิยายช่วงสุดท้าย คือ The Rescue และ The Rover เพื่อเสนอวิธีการดำเนินชีวิตของตัวละครที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ค้นพบหนทางที่นำตนเองไปสู่การใช้ชีวิตที่มีความสุข สงบตามอุดมคติและสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ตัวละครในช่วงแรกๆไม่สามารถแก้ไขได้

กลวิธีการเขียนของคอนราดที่มุ่งเสนอความคิดความรู้สึก และสภาพจิตใจของตัวละครเป็นวิธีที่สนับสนุนได้ว่านวนิยายของคอนราดเป็นนวนิยายอัตชีวประวัติ เนื่องจาก การพยายามทำความเข้าใจจิตใจสำนึกของตนเอง และการมุ่งแสวงหาทางออกที่นำมาซึ่งความสุขที่แท้จริงของตัวละครซึ่งเป็นปัจเจกบุคคลนั้น จะต้องอาศัยพื้นฐานของสิ่งที่ตนเองเคยกระทำมาในชีวิตจริง มากกว่าการเงินธนาคาร หรือนำชีวิตของผู้อื่นมานำเสนอ

นอกจากนั้น การเขียนนวนิยายโดยใช้วิธีเล่าเรื่องแบบย้อนเวลา โดยเริ่มต้นเรื่องเมื่อเหตุการณ์ต่างๆดำเนินไปจนจบแล้วนั้น เป็นวิธีการเขียนวรรณกรรมเชิงอัตชีวประวัติโดยทั่วไป ของนักเขียนที่มีอายุมากแล้วขณะที่เขียน นักเขียนวรรณกรรมประเภทนี้จะแสดงให้เห็นแรงกระตุ้นในการเขียนว่าเกิดจากความผูกพันของตนเองกับอดีต ประกอบกับการได้ตระหนักว่าชีวิตกำลังถูกบั่นทอนด้วยเวลา ⁴³ ดังที่คอนราดเองก็เสนอความคิดเกี่ยวกับการตระหนักถึงวัยที่มากขึ้นตามเวลาไว้ในตอนต้นของ The Shadow Line งานเขียนประเภทนี้จึงสะท้อนความปรารถนาที่จะทวนกระแสแห่งเวลาย้อนกลับไปหาจุดตั้งต้น ด้วยการย้อนกลับไประลึกถึงเหตุการณ์เก่าๆ และบุคคลอันเป็นที่รัก และแทรกด้วยความจริงในปัจจุบัน และการรับรู้สภาวะดังกล่าวเป็นมูลเหตุของการอาลัยอาวรณ์ในสิ่งที่ไม่มียวันจะหวลคืนมาได้ อัตชีวประวัติจึงมักถ่ายทอดความเศร้าเสียใจของผู้แต่ง

43 พวงคราม พันธุ์บุรณะ แนวเขียนเชิงอัตชีวประวัติในผลงานของโกแลต

(กรุงเทพฯ โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2536) หน้า 323 - 324 .

แรงกระตุ้นจากความผูกพันในอดีตนำไปสู่ความคิดคำนึงเกี่ยวกับกาลเวลา นักเขียนอาลัยอาวรณ์อดีต ในขณะที่เดียวกันก็ไม่อาจตัดขาดจากปัจจุบัน และลืมนึกถึงถึงอนาคตจิตสำนึก ในความคาบเกี่ยวของเส้นแบ่งเวลาจึงมีอิทธิพลต่อวิธีการเขียนของนักเขียนด้วย 44

วิธีการเขียนนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติตามขนบนั้น มักเรียงตามลำดับเวลา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้กระจ่างชัดขึ้น แต่ก็มีนักเขียนบางคนรู้สึกว่าวิธีดังกล่าวไม่สามารถบันทึกเรื่องราวทั้งหมดให้ตรงกับใจของตนเองได้ทั้งหมด เนื่องจากเหตุการณ์ทั้งหมดที่จับบันทึกนั้นล้วนจบสิ้นแล้ว และหวนกลับมาในความทรงจำอีกครั้งหนึ่งโดยขณะที่ผู้เขียนย้อนกลับไประลึกสิ่งที่เคยเกิดขึ้นในอดีตนั้น ภาพของเหตุการณ์ในอดีตจะปรากฏขึ้นพร้อมๆ กันอย่างสับสน ไม่ปะติดปะต่อ และขาดความต่อเนื่อง ทำให้นักเขียนเหล่านี้เขียนนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติโดยไม่ได้เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามเวลา แต่จะเล่าเหตุการณ์ต่างๆ กลับไปกลับมา กระโดดข้ามบางตอน แล้วจึงวกกลับมาเรื่องเก่าอีกตามกระแสของความคิดคำนึงหรือที่เรียกว่า กระแสสำนึก ซึ่งจะเป็นวิธีที่นักเขียนสามารถนำเสนอความคิด ความรู้สึกของตนเองออกมาได้อย่างเต็มที่ และจะสามารถทำให้นักเขียนสามารถค้นพบสิ่งที่ตนแสวงหา คือ หลักการดำเนินชีวิตของตนเอง โดยดูจากบทเรียนที่ได้รับจากประสบการณ์ในอดีต ซึ่งเป็นจุดประสงค์หลักของการเขียนงานเขียนเชิงอัตชีวประวัติ 45 ซึ่งนวนิยายของคอนราดก็มุ่งเสนอแก่นเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติชีวิตมนุษย์ และเสนอการแสวงหาทางออก หรือหนทางที่จะนำไปสู่ชีวิตที่ประสบความสำเร็จ และมีความสุขอย่างแท้จริง ซึ่งในที่สุดก็พบคำตอบว่าการใช้ชีวิตที่อิสระ และสันโดษคือชีวิตที่มีความสุขอย่างแท้จริง

การวิเคราะห์หลักวิธีการเขียนนวนิยายของคอนราด ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการเขียนนวนิยายของคอนราดเป็นวิธีการเขียนนวนิยายอัตชีวประวัติ ที่เน้นการตีแผ่ความคิด และความรู้สึกของตนเองผ่านตัวละคร โดยใช้วิธีการนำความทรงจำอันอยู่ในจิตใต้สำนึกของตนเองมาตีแผ่โดยทำลายความต่อเนื่องของเวลา เพื่อให้เสนอสิ่งที่ต้องการจะเสนอออกมาได้

44 เรื่องเดียวกัน หน้า 325.

45 เรื่องเดียวกัน หน้า 372 - 373.